ОШ “ЖАРКО ЗРЕЊАНИН“
БРОЈ:295/21
ДАНА: 15.09.2021.
И З Б И Ш Т Е

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школска 2021/22.
ОШ "ЖАРКО ЗРЕЊАНИН"
И З Б И Ш Т Е

НАЗИВ ШКОЛЕ:"Жарко Зрењанин"
МЕСТО И АДРЕСА: Избиште
Исе Јовановића 5
ТЕЛ./ФАКС: 013/893-050
E-mail: oszzizbiste@gmail.com
www.oszzizbiste.edu.rs
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ДИРЕКТОРА:
Драгослав Ђурић

Школа има један објекат
Школа има **3** издвојена /комбинована одељења
Име и презиме особе задужене за издвојена одељења:
Драгослав Ђурић

ОШ “ЖАРКО ЗРЕЊАНИН“
БРОЈ:295/21
ДАНА: 15.09.2021.
И З Б И Ш Т Е

На основу чл. 18. Статута, Школски одбор

Основне школе “Жарко Зрењанин” Избиште донео је

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за први циклус основног образовања и васпитања за школску 2021/22. годину

Председник Школског одбора

_____

Биљана Бранков

САДРЖАЈ:

1. Аутори програма
2. Сврха, циљеви и задаци школског програма,полазне основе рада
3. Табеларни приказ предмета са фондом часова за сваки предмет
4. Праћење остваривања програма
5. Унапређивање школског програма

1. АУТОРИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

Школски програм израђује актив за развој школског програма (члан 65. Закона)

Драгослав Ђурић - директор
Николина Миланов - педагог
Актив учитеља I, II , III и IV р

Школски програм ОШ "Жарко Зрењанин" у Избишту припремио је
Стручни актив за развој школског програма. Овај Актив имановало је Наставничко веће на седници која је одржана јуна 2021.год.
Чланови актива су:

1. Бабић Звездана- наставник разредне наставе у матичној школи
2. Милунов Милош- професор разредне наставе у матичној школи
3.Бранков Биљана-професор разредне наставе у матичној школи
4.Бранков Горан- наставник разредне наставе у матичној школи
5. Самоилов Огњен- проф. разредне наставе у ИО у Загајици
6. Треневски Зоран - наставник разредне наставе у ИО у Загајици
7. Бранков Љубинка-- професор разредне наставе у ИО у Парти
8. Гвозденов Данијела- наставник разредне наставе у ИО у Парти
9. Балан Драгана - наставник разредне наставе у ИО у Орешцу
10. Јованчић Слађана- професор разредне наставе у ИО у Орешцу
11. Тодоровић Александар- вероучитељ у матичној школи и у издвојеним одељењима у Загајици, Парти и у Орешцу
12. Чаировић Татјана- професор енглеског језика
13. Миланов Николина- педагог
14. Ђурић Драгослав- професор разредне наставе- директор школе

2. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм садржи обавезни, изборни, облик и остале облике образовно-васпитног рада.
Обавезни део школског програма садржи наставне предмете и садржаје који су обавезни за све ученике одређеног нивоа и врсте образовања.
Изборни програма обухвата верску наставу или грађанско васпитање.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети су пројектна настава, обавезна за све ученике, допунска и додатна настава(предвиђена за ученике четвртог разреда). У остале облике образовно- васпитног рада спада ЧОС и ваннаставне активности.

Ученик разредне наставе има до 20 часова недељно, односно 23 часа ако образовање стиче на језику националне мањине.
Наведени број часова може се увећати до 5 часова осталим активностима (часови изборних и факултативних наставних предмета, облик и образовно- васпитног рада и остали облици образовно васпитног рада.

2.1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС:

- Извештај о раду школа у претходној школској години
- Услови рада у школи
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

1. ЗАКОН О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС", бр. 88/17, 27/18 – др. закони, 10/19 и 6/20)
2. ЗАКОН О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ("Сл. гласник РС", бр. 55/13, 101/17 и 27/18 – др. закони и 10/19)
3. ЗАКОН О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ ("Сл. гласник РС", бр. 18/2010, 101/17, 95/18, 10/19, 86/19 и 157/2020)
4. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ ЗА ПРВИ, ДРУГИ, ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 1/2005, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010 , 3/2011 - др. Правилник,7/2011и др.правилник 1/2013,правилник11/2014, 11/2016, 12/2018 и 15/2018)
5. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2004, 20/2004, 1/2005, 3/2006, 15/2006, 2/2008, 2/2010, 7/2010 и 3/2011 - др. Правилник,7/2011и др.правилник,1/2013,4/2013 и 14/2013, 5/2014, 1/2016 , 6/2017 и 12/2018)

6. ПРАВИЛНИК О ШКОЛСКОМ КАЛЕНДАРУ ЗА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ СА СЕДИШТЕМ НА ТЕРИТОРИЈИ АП ВОЈВОДИНЕ ЗА ШКОЛСКУ 2021/2022 ГОДИНУ ("Сл. Лист АП Војводине", бр. 23/2021)
7. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПРОГРАМУ ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 3/06, 15/06, 2/08, 3/11 - др. Правил, 7/11 и др.правилник и 1/13, 11/14, 11/16, 7/17 и 12/18)
8. ПРАВИЛНИК О ОПШТИМ ОСНОВАМА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ("Сл. гласник РС – Просветни гласник", бр. 5/2004)
9. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 2/2005)
10. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 15/2005)
11. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 8/2003)
12. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2001 и "Сл. гласник РС", бр. 93/2004 - др. правилник)
13. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 20/2004)
14. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2003)
15. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 9/2005)
16. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ – факултативни предмет ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 23/04)
17. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2001)
18. ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ (Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 23/2004)
19. ПРАВИЛНИК О ОПШТИМ СТАНДАРДИМА ПОСТИГНУЋА - ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2010)
20. ПРАВИЛНИК О ОБРАЗОВНИМ СТАНДАРДИМА ЗА КРАЈ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА ЗА ПРЕДМЕТЕ СРПСКИ ЈЕЗИК,

МАТЕМАТИКА И ПРИРОДА И ДРУШТВО ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2011)

21. ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ СВИХ ОБЛИКА РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА („Сл.гласник РС Просветни гласник бр. 5/2012 и 6/2021)
22. ПРАВИЛНИК О НОРМИ ЧАСОВА НЕПОСРЕДНОГ РАДА СА УЧЕНИЦИМА НАСТАВНИКА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ВАСПИТАЧА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 2/92 и 2/2000)
23. ПРАВИЛНИК О ПРОТОКОЛУ ПОСТУПАЊА У УСТАНОВИ У ОДГОВОРУ НА НАСИЉЕ, ЗЛОСТАВЉАЊЕ И ЗАНЕМАРИВАЊЕ ("Сл. гласник РС", бр. 46/2019 и 104/2020)
24. ПРАВИЛНИК О ОРГАНИЗАЦИЈИ И ОСТВАРИВАЊУ НАСТАВЕ У ПРИРОДИ И ЕКСКУРЗИЈЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 30/19)
25. Школски развојни план 2021 – 2024. година
26. ПРАВИЛНИК О ОЦЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА У ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („Сл.гласник РС бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020)
27. ПРАВИЛНИК О ПЛАНУ УЏБЕНИКА („Сл.гласник РС Просветни гласник бр. 9/2016, 10/2016 – испр. и 10/2017, 11/2019 и 7/2021)
28. ПРАВИЛНИК О СТАЛНОМ СТРУЧНОМ УСАВРШАВАЊУ И НАПРЕДОВАЊУ У ЗВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА („Сл. гласник РС“,бр. 81/2017 и 48/2018)

3. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ И ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

	А ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	**ПРВИ РАЗРЕД**		**ДРУГИ РАЗРЕД**	
		Нед.	**Год.**	**Нед.**	**Год.**
1.	Српски језик _____ језик[1]	5	180	5	180
2.	Српски језик као нематерњи[2]	2	72	2	72
3.	Страни језик	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72
6.	Природа и друштво	-	-	-	-
7.	Ликовна култура	1	36	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36
УКУПНО :А		20-22*	720-792*	21-22	720-792
Ред.бр	**Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ**				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање[3]	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе[4]	2	72	2	72
У К У П Н О: Б		1-3*	36-108*	1-3*	36-108*
У К У П Н О: А + Б		21-23*	756-828*	21-23*	756-828*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују образовни предмети и изборни програми

Ред.бр	**Облик образовно-васпитног рада**	ПРВИ РАЗРЕД	
		НЕД.	ГОД.

	Редовна настава	21-23	756–828*
	Допунска настава	1	36
	Додатна настава		36
	Настава у природи**	7-10 дана год.	

Ред.бр	**Остали облици образовно-васпитног рад**	ПРВИ РАЗРЕД	
		НЕД.	ГОД.
	Час одељењског старешине	1	36
	Ваннаставне активности	1-2	36-72
	Екскурзија	1-3 дана год.	

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

	А ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ				
		Нед.	**Год.**	**Нед.**	**Год.**
1.	Српски језик _____ језик[1]	**5**	**180**	**5**	**180**
2.	Српски језик као нематерњи[2]	**2**	**72**	**2**	**72**
3.	Страни језик	**2**	**72**	**2**	**72**
4.	Математика	**5**	**180**	**5**	**180**
5.	Свет око нас	/	/	/	/
6.	Природа и друштво	**2**	**72**	**2**	**72**
7.	Ликовна култура	**2**	**72**	**2**	**72**
8.	Музичка култура	**1**	**36**	**1**	**36**
9.	Физичко и здравствено васпитање	**3**	**108**	**3**	**108**
УКУПНО :А					
Ред.бр	**Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ**				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање[3]	**1**	**36**	**1**	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе[4]	**2**	**72**	**2**	72
У К У П Н О: Б		**1-3**	**36-108**	**1-3**	36-108

У К У П Н О: А + Б	**21-23**	**756-828**	21-23	**756-828**

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују образовни предмети и изборни програми

Ред.бр	**Облик образовно-васпитног рада**	ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТРВРТИ РАЗРЕД	
		НЕД.	ГОД.	НЕД.	ГОД.
1.	Редовна настава	21–24*	756–864*	21–24*	756–864*
2.	Пројектна настава	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава			1	36
5.	Настава у природи**	7-10 дана год.		7-10 дана год.	

Ред.бр	**Остали облици образовно-васпитног рад**	ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		НЕД.	ГОД.	НЕД.	ГОД.
	Час одељењског старешине	1	36	1	36
	Ваннаставне активности6	1-2	36-72	1-2	36-72
	Екскурзија	1-3 дана год.		1-3 дана год.	

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3 Ученик бира један од понуђених изборних програма.

4 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези.

5 Пројектна настава је обавезна за све ученике.

6 Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина

** Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником

4. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА РАДА ШКОЛЕ

Реализација годишњег програма рада школе најбоље се спроводи месечно, квалитетном израдом месечног плана свих активности у школи, а садржи назив активности, време и место реализације и носиоце посла

- Месечни план рада школе садржи следеће:
  - састанке свих органа у школи
  - план педагошко-инструктивног рада
  - одржавање предавања и огледних часова
  - прославе и манифестације
  - радне суботе, културне активности
  - посете, излете и екскурзије
  - радне акције
  - културно-забавне активности ученика

Месечни план школе истиче се на месту одређеном за оглас и приступачан је свим радницима школе у току целог месеца.

На тај начин се сви радници информишу и задужују за извршења датих обавеза.

- Израда одговарајуће документације
- Вођење хронологије школе, летописа
- Регистар планова и програма
- Регистар извештаја о раду
- Фотодокументацију школе
- Регистар додељених признања ученицима и наставницима
- Друга документа законом обавезна или потебна.
- Развојни план школе
- Извештај о самовредновању,план акције

5. УНАПРЕЂИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм за први циклус као јединствени документ школе, обезбеђује реализацију циљева и задатака за први, други, трећи и четврти разред обавезног образовања.

Концепција програма је да се кроз предмете разредне наставе остваре постављени циљеви и задаци.

Школски програм представља значајан документ кроз који се реализује део Школског развојног плана и чини основу за постизање циљева и задатака.

Његове основе могу послужити да на креативан и флексибилан начин , уважавајући различитости деце , обазбедимо квалитетну наставу за све.

Циљ нам је да унапређивање сваког сегмента Школског програма буде наш стални и дугорочни задатак. Да анализом реализације Школског програма и наше улоге у том процесу истовремено развијамо сопствену компетенцију и градимо школу по мери свих актера васпитно-образовног процеса.

ПРВИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: српски језик

Циљ и задаци
Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.
Задаци наставе српског језика:
- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;

- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;

- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;

- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;

- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);

- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;

- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;

- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);

- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;

- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;

- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;

- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;

- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);

- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;

- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;

- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;

- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;

- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;

- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);

- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;

- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

- замишљање могућих другачијих исхода.

- обрада различитих текстова и књижевних дела може бити оквир за анализу узрока и последица различитих видова насиља;

- сагледавање последица злоупотребе

Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред. бр	**Назив**	**Исходи предмета**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада**	**Утврђ Провера Вежбање**	
1.	Почетно читање и писање	-разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличког текста; - разуме оно што прочита;	15	23	16	15	13	6	3				57	34	91
2.	Књижевност	- активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; - препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна баснуи разуме њено значење; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (*у себи*) са разумевањем прочитаног; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту. - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања;			1	1	3	2	12	8	14	3	36	8	44

3.	Језик	- примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у крећу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом односно интерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово;			1	3	1	1		2	2		8	2	10
4.	Језичка култура	- учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свак.говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - писмено одговара на постављена питања; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту.	5		2	3			6	9	4	7	17	18	35
Укупно			20	23	20	21	17	9	21	19	20	10	118	62	180

ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА

- **Облици рада:**
- -фронтални
- -индивидуални
- -рад у пару
- -групни рад

Методе рада:

- -вербално –текстуална
- -илустративно-демонстративна
- -метода писаних рад
- -објашњавање
- -дијалошко-монолошка

Наставна средства:

- -уџбеник
- -радни листови
- -креда,табла
- -наставни листови
- -фотографије
- графоскоп
- -ЦД плејер
- -енциклопедија

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- -слободно писмено и усмено изражавање
- -гледање ТВ емисија едукативног карактера,филмова
- -читање
- -праћење културно-уметничких догађаја...

Начин праћења напредовања ученика:

- -кроз активан рад на часу
- -писмене и говорне вежбе
- -тестови
- -контролни задаци
- -узимање учешћа у културним догађајима
- -константно проверавање брзине читања и писања са разумевањем

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

НАСЛОВ УЏБЕНИКА: Family and Friends – Foundation Second Edition (Енглески језик за први разред основне школе, радни уџбеник)

АУТОР: Susan Iannuzzi

ИЗДАВАЧ: *Нови Логос*, Београд, Србија у сарадњи са *Oxford University Press*,

Оксфорд, Велика Британија, 2018.

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ОСТАЛИ ТИПОВИ ЧАСА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	УВОД	X										0	1	1
2.	UNIT 1 - HELLO	X										2	3	5
3.	UNIT 2 - MY CLASSROOM		X									2	3	5
4.	UNIT 3 - MY TOYS		X									2	4	6
5.	REVIEW		X									0	1	1
6.	UNIT 4 – MY THINGS		X	X								2	3	5
7.	UNIT 5 – SHAPES AND COLOURS			X	X							2	3	5
8.	UNIT 6 – MY FARM				X	X						2	3	5

Технике / активности

Током часа препоручује се динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.
Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, пиши, повежи, одреди, пронађи, али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)
Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)
Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.)
Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)
Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).
Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).
Решавање „текућих проблема" у разреду, тј. договори и мини-пројекти.
„Превођење" исказа у гест и геста у исказ.
Заједничко прављење илустрованих и писаних (од трећег разреда) материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина у првом и другом разреду основне школе

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.
Пошто је програм учења страног језика у првом и другом разреду основне школе растерећен писања и читања, као и експлицитних објашњења граматичких правила, ово је драгоцен период за подстицање и навикавање ученика да у свакодневним ситуацијама у учионици и ван ње спонтано примењују научене речи и изразе у одговарајућим ситуацијама усмене комуникације (нпр. поздрављање наставника на страном језику у учионици, али и ван ње). Такво спонтано успостављање контакта помаже ученицима да се ослободе говорних блокада које могу настати изван услова симулираних у учионици, при сусрету са лицима са другог говорног подручја. То ће, такође, пружити и бројне прилике ученицима да експериментишу са употребом језика, растерећени сваке врсте страха од неуспеха у комуникацији. Због свега тога потребно је инсистирати на таквом моделу комуникације од самог почетка, јер уколико се ученици навикну на другачији модел, тј. искључиву примену матерњег језика приликом успостављања контакта и комуникације са наставником или вршњаком, то ће касније бити много теже променити.
Следећи корак, на којем такође треба инсистирати од самог почетка учења страног језика, јесте такозвани „језик учионице". Сва кратка и једноставна упутства у настави која се често понављају треба да буду на страном језику уз обавезну одговарајућу гестикулацију (ако нпр. наставник каже *слушај,* пожељно је да покаже ту активност стављајући руку иза уха). Нека упутства наставник у почетку може да изговара паралелно на страном и матерњем језику са тенденцијом да постепено изоставља матерњи језик, пратећи да ли ученици препознају њихово значење на страном језику.

Поред ових спонтаних облика учења потребно је увести и језичке садржаје који нису део уобичајене интеракције на часу. За овакве облике учења потребно је користити предмете и бића из непосредног окружења, слике из наставних материјала, картице, постере и све друге расположиве материјале. За њихово савладавање потребно је инсистирати на заједничким групним комуникативним активностима. На овом узрасту се препоручују и активности усмене репродукције и контролисане продукције будући да су у питању садржаји који не представљају „језик учионице" и не понављају се сваког часа. На тај начин се ученицима омогућава већи број понављања ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељне су вежбе говорне продукције са малим варијацијама модела укојима се мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Такође се подстиче интеракција са другим ученицима, која се може, као благи вид медијације, реализовати давањем упутстава на матерњем језику (нпр. *питај друга или другарицу како се зове и колико година има, шта воли / не воли да једе, итд; одговори на питања друга / другарице),* или увођењем покрета као невербалног средства комуникације.
Потребно је оспособити ученике за комуникативне функције наведене у програму за дати ниво учења, при чему предложени језички садржаји служе као препорука и могу бити замењени сличним садржајима или проширивани у складу са расположивим наставним материјалом као и потребама и интересовањима ученика.
Важно је да имамо на уму да је, упркос почетном ентузијазму са којим ученици улазе у процес учења страног језика у основној школи, њима то ипак још један у низу обавезних предмета. Стога, на овом нивоу, не можемо да очекујемо да они сами, спонтано, развију интересовање и ентузијазам за учење страног језика. Неопходно је приликом планирања активности имати у виду узраст ученика и њихове индивидуалне карактеристике. Неки ученици су интровертни, неки екстровертни, уче различитом брзином и на различите начине – свим чулима, имају различите потребе и интересовања. Већина ученика на том узрасту има проблем са пажњом, концентрацијом и памћењем током 45 минута. Стога је упутно да час почне неком кратком игром загревања која би позитивно утицала на развијање способности пажње, концентрације и памћења, као и да се активности смењују одговарајућим логичним редоследом и да трају од 5 до највише 15 минута.

Презентовање и увежбавање садржаја

С обзиром на различите стилове учења, разноврсност активности кључна је реч за презентовање нове лексичке грађе. Важно је да уважавамо предзнања ученика, јер нам она могу бити добра основа за рад и лакше разумевање теме.
Визуелна наставна средства (картице, постери, стварни предмети из непосредног окружења, како је у општим смерницама већ напоменуто) идеална су за увођење и увежбавање вокабулара. Када се ученицима покаже одређени појам – када га виде, важно је да неколико путу чују како се реч изговара и да је тек на крају изговоре. Хорско понављање корисно је за осећај сигурности ученика јер није „јавно експониран, а страх од исмевања (који је на том узрасту неретко присутан) сведен је на минимум.
Пантомима (као врста драмских техника), као и метода потпуног физичког одговора, веома су омиљене и ефикасне, не само на овом узрасту већ и касније. Нарочито су погодне за ученике кинестетичког стила учења који најчешће имају проблема са концентрацијом, (превођење изговорене речи у покрет и обрнуто). Ове технике су погодне за увођење и увежбавање свих врста речи: (именице – делови тела, животиње, играчке..; глаголи – устати, сести, подићи, спустити неки предмет…; придеви за описивање стања и осећања – срећан, тужан, гладан, жедан…)
Одговарајући контекст битна је претпоставка успешног усвајања језика, а самим тим и вокабулара, и не мора да буде писани текст. Може да буде прича у сликама, песма, игра и сл. Зато је битна контекстуализација како би усвајање лексике било што ефикасније (нпр. ако се раде домаће и дивље животиње, може да се осмисли обилазак зоолошког врта или фарме), при чему треба водити рачуна да на том узрасту ученици могу да усвоје 5 до 7 нових речи.

Дијалошки модели (као основа за „имитирање”) веома су ефикасни за развијање говора. У недостатку спонтане комуникације међу ученицима наставник може да користи лутке - обичне плишане, прављене од нпр. чарапа или папира – и тако направи одговарајући дијалошки модел. Наставник се може обраћати ученицима са лутком која пита. Ученици ће врло брзо и лако моћи да дају одговор, али и да поставе питања. Наравно, потребно је обезбедити одговарајући контекст који ће и стидљивијим ученицима омогућити да се охрабре и проговоре.

Пројектне активности повећавају мотивацију, јер пружају избор ученицима да одговорно у пару или групи решавају задатак на свој начин у договору са другима, развијајући и јачајући одређене социјалне оријентације. Пројекат је згодан за рад у одељењима мешовитог састава, има лични печат, подстиче кооперативни рад и завршава се увек неком врстом презентације како резултата тако и процеса рада.

Драмске активности омогућавају ученицима да користе језик у одговарајућем контексту и тако „оживљавају” његову употребу. Њихов потенцијал огледа се између осталог и у томе што:

- ученици не само да уче страни језик на забаван начин, већ кроз интеракцију и различите улоге које преузимају сагледавају ствари из различитих углова (што доприноси развоју критичког и дивергентног мишљења);
- ученици сарађују и усвајају језик кроз смислену интеракцију на циљном језику и развијају све потребне вештине – когнитивне, комуникативне и социјалне;
- сви могу да учествују – свако добија улогу коју може да „изнесе” те су зато погодне за рад у одељењима мешовитог састава;
- одговарају свим стиловима учења – визуелни виде, аудитивни чују, кинестетични се изражавају кроз покрет;
- подижу мотивацију и самопоуздање;
- оријентисане су на ученика – наставник има мање доминантну улогу;
- развијају машту и креативност код ученика.

Пожељно је да се драмске активности попут играња улога, мини скечева, луткарских мини представа, импровизација и прича из стварног живота што више користе у настави, не само на овом узрасту, већ и касније.

Читање и писање су необавезне активности у другом разреду. С обзиром на то да се латинично писмо уводи у наставу српског језика у другом полугодишту другог разреда, иницијално писање и читање може се понудити као опција само за ученике који то желе и знају, на елементарном нивоу. Ова активност се **не оцењује** и на часу има споредну улогу. Ученици могу да препознају и прочитају написане појединачне речи и једноставне реченице, да допуне реч словом које недостаје и потом је „пресликају”, да подебљају слова написана тачкицама или цртицама уколико постоје стрелице које показују правилно писање тих слова, и да раде сличне активности уз коришћење датих писаних модела, али не и да пишу самостално или по диктату.

Социокултурну компетенцију, као скуп знања о свету уопште, сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице / заједница чији се језик учи, треба уводити од самог почетка учења страног језика на најнижем узрасном нивоу, јер су та знања потребна за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља ***интеркултурна компетенција***, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће, подразумева развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене. Дакле, постепеним увођењем социокултурних садржаја на најнижем нивоу (поздрављање, певање пригодних празничних песама и сл.) доприноси се развоју интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурних искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Наставни предмет: математика

Циљ и задаци

Циљ учења предмета *математика* је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;

- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;

- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;

- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;

- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;

- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;

- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;

- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;

- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;

- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;

- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;

- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика;

- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- препознају, разликују и исправно именују облике предмета, површи и линија;

- посматрањем и цртањем упознају тачку и дуж и стекну умешност у руковању лењиром;

- на једноставнијим, конкретним примерима из своје околине уочавају односе између предмета по облику, боји и величини;

- успешно одређују положај предмета према себи и предмета према предмету;

- уочавају разне примере скупова, припадање елемената скупу и користе речи: "скуп" и "елемент", усвајајући значење везивањем за примере из природног окружења детета;

- науче да броје, читају, записују и упоређују бројеве до 100, као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости;

- савладају сабирање и одузимање до 100 (без прелаза преко десетице), разумеју поступке на којима се заснивају ове операције, схвате појам нуле и уочавају њено својство у сабирању и одузимању, упознају термине и знаке сабирања и одузимања; науче да правилно користе изразе "за толико већи" и "за толико мањи";

- упознају (на примерима) комутативност и асоцијативност сабирања (без употребе ових назива);

- савладају таблицу сабирања и да до нивоа аутоматизације усвоје технику усменог сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања;

- одређују непознати број у одговарајућим једнакостима искључиво путем "погађања";

- успешно решавају текстуалне задатке (с једном и две операције) у оквиру сабирања и одузимања до 100 (помоћу састављања израза, као и обратно, да на основу датог израза умеју да састављају одговарајуће задатке);

- упознају метар, динар и пару

Област/тема				Месец										Тип часа		
Ред. број	Назив		**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	**Укупно**
1.	**Геометрија**	**Положај, величина и облик предмета**	− одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; − упореди предмете и бића по величини; − уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; − именује геометријска тела и фигуре; − групише предмете и бића са заједничким својством; − сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика;	17	/	/	/	/	/	/	/	/	/	**9**	**8**	**17**
		Линије	− разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; − црта праву линију и дуж помоћу лењира;	3	8	/	/	/	/	/	/	/	/	**6**	**5**	**11**
2.	**Бројеви**		− броји унапред и уназад и са прескоком; − прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевнојправој; − користи редне бројеве; − разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; − користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; − сабира и одузимадва једноцифрена броја не записујући поступак; − сабира и одузима до 100 без прелазапреко десетице; − раставиброј на сабирке и примени замену места и здруживање; сабиракаради лакшег рачунања − реши текстуални задатак са једном операцијом; − разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;	/	15	22	15	14	19	21	14	22	3	**74**	**71**	**145**

3.	**Мерење и мере**	– прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле; – измери дужину задатом, нестандардном јединицом мере; – преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	/	/	/	/	/	/	/	/	/	7	**3**	**4**	**7**
		УКУПНО	20	23	22	15	14	19	21	14	22	10	**92**	**88**	**180**

- посматрањем и цртањем упознају тачку и дуж и стекну умешност у руковању лењиром;

- на једноставнијим, конкретним примерима из своје околине уочавају односе између предмета по облику, боји и величини;

- успешно одређују положај предмета према себи и предмета према предмету;

- уочавају разне примере скупова, припадање елемената скупу и користе речи: "скуп" и "елемент", усвајајући значење везивањем за примере из природног окружења детета;

- науче да броје, читају, записују и упоређују бројеве до 100, као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости;

- савладају сабирање и одузимање до 100 (без прелаза преко десетице), разумеју поступке на којима се заснивају ове операције, схвате појам нуле и уочавају њено својство у сабирању и одузимању, упознају термине и знаке сабирања и одузимања; науче да правилно користе изразе "за толико већи" и "за толико мањи";

- упознају (на примерима) комутативност и асоцијативност сабирања (без употребе ових назива);

- савладају таблицу сабирања и да до нивоа аутоматизације усвоје технику усменог сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања;

- одређују непознати број у одговарајућим једнакостима искључиво путем "погађања";

- успешно решавају текстуалне задатке (с једном и две операције) у оквиру сабирања и одузимања до 100 (помоћу састављања израза, као и обратно, да на основу датог израза умеју да састављају одговарајуће задатке);

- упознају метар, динар и пару.

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад,

- вербално-текстуална
- илустративно -демонстративна,
- метода писаних радова,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,
- метода разговора,
- метода самосталног рада,
- хеуристичка метода,

Наставна средства:

- уџбеник,
- радни листови,
- креда, табла,
- наставни листови,
- фотографије,
- графоскоп,
- ЦД плејер,
- енциклопедија,
- модели геометријских фигура,
- прибор за цртање

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- препознавање и уочавање геометријских фигура у окружењу,
- правилно руковање прибором за цртање,
- читање и писање бројева,
- примена усвојених знања у свакодневном животу,
- развој логичког мишљења и закључивања,
- моделовање геометријских фигура,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера,

Начин праћења напредовања ученика:

- кроз активан рад на часу,
- тестови,
- контролни задаци,
- константно проверавање решених задатака

Наставни предмет: свет око нас

Циљ и задаци

Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета *свет око нас* јесте да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају као и шире друштвене заједнице. Откривањем света код деце се развијају сазнајне способности, формирају се основни појмови и постепено се граде основе за систем појмова из области *природе, друштва и културе*. Истовремено стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса подстиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати постижу се уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања - спознају свет око себе. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима, дечија знања се надограђују, проверавају и примењују. Кроз интерактивне социјалне активности они упознају себе, испољавају своју индивидуалност, уважавајући различитости и права других, уче се како треба живети заједно. Усвајањем елементарних форми функционалне писмености омогућује се стицање и размена информација, комуницирање у различитим животним ситуацијама и стварају се могућности за даље учење. Примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварању одговорног односа ученика према себи, другима и свету који га окружује и омогућује му успешну интеграцију у савремене токове живота.

Општи циљ интегрисаног наставног предмета *свет око нас* јесте да деца упознају себе, своје окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Остали циљеви и задаци овог наставног предмета су:

- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;

- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;

- развијање основних елемената логичког мишљења;

- очување природне дечје радозналости за појаве у окружењу и подстицање интересовања и способности за упознавање појава кроз активне истраживачке делатности;

- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;

- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;

- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;

- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог чувања и рационалног коришћења и дограђивања;

- развијање свести о потреби и могућностима личног учешћа и доприноса у заштити животне средине и одрживог развоја.

Циљеви и задаци

- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;

- овладавање почетним техникама сазнајног процеса: посматрање, уочавање, упоређивање, класификовање, именовање;

- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;

- подстицање и развијање истраживачких активности деце;

- подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања;

- решавање једноставних проблем-ситуација кроз огледе, самостално и у тиму;

- развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других;

- разумевање чињенице да је човек део природе и да својим поступцима утиче на природу, као и развијање способности препознавања човековог утицаја на здравље и животну средину.

Област/тема				Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број		Назив	**Исходи предмета На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	**НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ**	**Породични дом, школа**	−придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; −сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	8	6	/	/	/	/	/	/	/	/	**10**	**4**	**14**
2.		**Ја и други**	-препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; -правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;	/	3	1	/	/	/	/	/	/	/	**3**	**1**	**4**
3.		**Здравље и безбедност**	−одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; −чува своју, школску и имовину других; −прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; −својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; −примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;	/	/	8	/	/	/	/	/	/	/	**5**	**3**	**8**
4.		**Човек ствара**	−посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко; −учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене; −разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;	/	/	/	6	/	/	/	/	/	/	**3**	**3**	**6**
5.		**Разноврсност природе**	−препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; −препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; −идентификује биљке и животиње из непосредног	/	/	/	/	6	8	8	6	2	/	**21**	**9**	**30**

			окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; −уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; −препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; −препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; −штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; −се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; −повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.														
6.		**Оријентација у простору времену**	−снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; −одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;	/	/	/	/	/	/	/	/	6	4	**5**	**5**	**10**
УКУПНО				8	9	9	*6*	6	8	8	6	8	4	**47**	**25**	**72**

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербална
- илустративно -демонстративна,
- метода писаних радова,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,
- експериментална
- графичких радова

Наставна средства:

- објекти у слободном простору
- предмети у природи, школској згради, учионици,
- природни материјали,
- ученички радови,
- макете неких објеката,
- географске и друге карте,
- компас,
- уџбеник,
- радни листови,
- креда, табла,
- наставни листови,
- фотографије,
- текстови,
- графоскоп,
- ЦД плејер,
- енциклопедија,

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- слободно писмено и усмено изражавање,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера, филмова...
- читање
- праћење културно- уметничких догађаја...

Начин праћења напредовања ученика:

- кроз активан рад на часу,
- тестови,
- контролни задаци,
- узимање учешћа у културним догађањима

Наставни предмет: ликовна култура

Циљ и задаци

Циљ учења предмета *ликовна култура* је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика

Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред.број	**Назив**	**Исходи предмета**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада**	**Утврђ**	
1.	Ликовна култура и окружење	- опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.	3	2									5	0	5
2.	Односи у видном пољу	- одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни;		2	4	3	3						5	7	12
3.	Обликовање	- црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама;	1				1	3	4	1			2	8	10

		- обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену													
4.	Споразумевање	- преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;				1				2	4	2	5	4	9
		Укупно	4	4	4	4	4	3	4	3	4	2	17	19	36

Оперативни задаци

- оспособљавати ученика да се служи средствима и техникама ликовно - визуелног изражавања који су доступни његовом узрасту

- стварати услове за креативно опажање и тумачење предвиђених садржаја у првом разреду (облике и њихове квалитете, односе у видном пољу, светло и сенку, тактилност, цртани филм и стрип, разликовање појединих средина, дизајн, перформанс, преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем);

- мотивисати ученика да се слободно ликовно-визуелно изражава, својствено узрасту и индивидуалној способности и да маштовито представља свет око себе.

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуални,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербална
- илустративно -демонстративна,
- објашњавање,
- дијалошко-монолошка,
- показивање,
- текст,
- експериментална

Наставна средства:

- цртачки материјали
- креда, табла,
- фотографије,
- репродукције уметничка дела
- ђачки радови,
- текст,
- графоскоп,
- ЦД плејер,
- енциклопедија,
- оловка,водене боје, темпере, четкице,...
- маказе, лепак, папир у боји...
- глина, пластелин,
- дидактичка и друга средства

Врсте активности:

Упућивање ученика на:

- слободно ликовно изражавање,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера, филмова...
- праћење културно- уметничких догађаја...

Начин праћења напредовања ученика:

- кроз активан рад на часу,
- узимање учешћа у културним догађањима,
- организовање изложби

Наставни предмет: музичка култура

Циљ учења предмета *музичка култура* је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање, свирање) ;
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике) ;
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Садржаје музичке културе чине следеће активности: извођење (певање-свирање), слушање и стварање музике.

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе музичке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербално- текстуална
- илустративно -демонстративна,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,
- метода стваралачког рада,
- аудитивна

Наставна средства:

- уџбеник,
- нотна свеска,
- креда, табла,
- фотографије,

- графоскоп,
- ЦД плејер,
- енциклопедија,

Ред.бр.	Предметна Област	Месец										Укупно
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1	Извођење музике	4	4		3	3	1	3	3	2		23
2.	Слушање музике	(4)		1	2			1		1	1	7
3.	Музичко стваралаштво		1	2			1			1	1	6
Укупно		4	5	4	5	3	2	4	3	4	2	36

- блок флаута, хармоника
- дечји инструменти

Врсте активности:

Упућивање ученика на:
- слободно музичко изражавање,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера, филмова...
- праћење културно- уметничких догађаја...

Начин праћења напредовања ученика:

- кроз активан рад на часу,
- узимање учешћа у културним догађањима

Наставни предмет: физичко и здравствено васпитање

Циљ и задаци:

Циљ учења предмета *физичко и здравствено васпитање* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењимасопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања – „ моторичко описмењавање“;
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Област/тема				Месец										Укупно
Ред. број	**Назив**		**Исходи предмета**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	
1.	Физичке способности		- примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
2.	Моторичке вештине	Ходање и трчање	- комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес;	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	87
		Скакања и прескакања		2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	
		Бацања и хватања		1	1	2	1	1	2	2	1	1	1	
		Пузања, вишења, упори и пењања		1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	
		Вежбе на тлу		1	1	1	1			1	1	1	1	
		Вежбе равнотеже		1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	
		Вежбе са реквизитима		1		1			2		1	1	1	
		Плес и ритмика		1	1	1	1				1	1	1	
		Полигони						1		2		1		

	Физичка и здравствена култура	Култура вежбања и играња	- правилно се понаша за ст-поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; олом.		2						2			11
		Здравствено васпитање		1	2					2		2		
Укупно				10	12	11	8	8	12	15	12	12	8	**108**

Облици и методе рада:

Облици рада:

- индивидуали, фронтални,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербална
- илустративно -демонстративна,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,

Наставна средства/реквизити:

- лопте и лоптице,вијаче,чуњеви. енциклопедија, ЦД плејер,
- фотографије,
- обручи, палице,
- струњаче,

Начин праћења напредовања ученика:

- кроз активан рад на часу,
- узимање учешћа у спортским догађањима,
- кроз спортско-техничка достигнућа,
- кроз однос ученика према физичкој култури

Назив предмета	**ДИГИТАЛНИ СВЕТ**
Циљ	**Циљ** наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.
Разред	**Први**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник;	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области науке, културе и уметности.

– упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „паметног“ дигиталног уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље;	**БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА**	Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Разлагање проблема на мање целине.
– наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; – набројi основне податке о личности; – објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе основне препоруке за руковање		Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима. Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.

Тема		Месец										Σ
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	Дигитално друштво	4	5	4	3	2						18
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја						4	4	2			10
3.	Алгоритамски начин размишљања								2	3	3	8
Σ		4	5	4	3	2	4	4	4	3	3	36

дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их; – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; – протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.		

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Предмет Дигитални свет намењен је развијању дигиталне компетенције код ученика првог разреда основне школе. Програм наставе и учења за први разред оријентисан је на процес учења и остваривање исхода.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи предмет Дигитални свет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика, који су груписани у три наставне теме: *Дигитално друштво*, *Безбедно коришћење дигиталних уређаја* и *Алгоритамски начин размишљања*.

I. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре креира свој годишњи – глобални план рада из кога ће касније развијати своје оперативне планове. Дефинисани исходи олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на ниво конкретне наставне јединице. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности.

Наставник је у планирању, припреми и остваривању наставе и учења аутономан. За сваки час треба планирати и припремити средства и начине провере остварености пројектованих исхода.

II. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика.

Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима да увиде да технологија није свима једнако доступна, те да немогућност приступа технологији може да угрози одређене групе или појединце у друштву. Отуда је неопходно да наставник, пре него што планира конкретне активности учења, уочи постојање ученика који би, због ограниченог приступа технологији, могли да буду искључени или у неповољном положају. На пример, ако наставник предвиђа коришћење апликације на таблету или мобилном телефону, он мора да буде сигуран да те активности нису неповољне за ученике који немају приступ таквој технологији код куће. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу – могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе. Значајно је и да наставник упозна ученике са стереотипом да је бављењем информатиком и програмирањем поље рада резервисано за мушку популацију и да га демантује кроз навођење адекватних примера (Ада Лавлејс и сл.).

Дигитално друштво

Наставник треба да креира образовну ситуацију у којој ученици могу да увиде да су дигитални уређаји свуда око њих – код куће, у школи, дому здравља, продавници, на паркингу, улици. Наставник не сме да инсистира на дефинисању дигиталног уређаја. Он треба да има у виду да рачунари данас имају различите појавне облике. Десктоп, лаптоп или таблет јесу рачунари, али то је и телефон, као и нека савремена играчка, фрижидер, клима уређај, вешмашина. Отуда термин *рачунар* (енгл. computer) није довољан, те користимо термин *дигитални уређај*. Ученике треба подстицати да поделе са вршњацима животне ситуације које су их увериле у корисност дигиталних уређаја, тј. опишу како родитељи: плаћају рачуне од куће (без чекања у реду, у време када им је згодно, чак и ноћу), како проналазе информације које су им потребне (радно време продавнице, временску прогнозу, читају новине и сл.), користе навигацију...

Наставник треба да створи услове за хеуристички разговор постављајући питања: *Некада није било рачунара. И тада су лекари лечили људе. Сада лекари користе дигитални уређај. Зашто?* (Повезивањем рачунара, систем здравствене заштите обезбеђује да ажурни подаци о здравственом стању пацијента буду доступни не само једном лекару, већ свим лекарима укљученим у његово лечење. Не постоји потреба ни за издавањем папирних рецепата за лекове. Тиме се смањују трошкови и обезбеђује правовремено издавање лекова пацијентима којима су потребни, као и штити животна средина); *Како ради касир у продавници? Да ли укуцава цену производа? Како је употребом дигиталног уређаја унапређен његов рад?* (Скенирајући баркодове, касир ради брже, производи које су купци купили нису више на стању у продавници, менаџер продавнице зна шта треба набавити, а шта не); *Наставници су подучавали децу и пре рачунара. Сада користе дигитални уређај. Зашто?* (Некада су наставници уписивали оцене у папирни дневник. Сада користе електронски дневник. Коришћењем електронског дневника наставник омогућава да родитељи лако могу да прате оцене своје деце, да правовремено виде коментаре наставника и васпитно делују.)
Како би створио услове да ученици упореде начине креативног изражавања у ликовној уметности (вајарство) са дигиталним уређајима и без њих, наставник треба да омогући ученицима да, на часу, вајају у пластелину популарни лик из цртаћа. Током часа, наставник треба да прикаже ученицима видео-запис дигиталног вајања истог јунака, у 3D програму и са ученицима извршити поређење вајања и дигиталног вајања.

Обуку ученика за коришћење дигиталних уџбеника наставник треба да спроводи планирано, у више наврата, у ситуацијама када дигитални уџбеник пружа могућности које премашују традиционални и доприноси разумевању наставног садржаја различитих предмета, те конструкцији и функционализацији знања. На часовима наставник треба да омогући ученицима да искажу своје виђење предности и мана дигиталних уџбеника. Ако ученици користе дигиталне уџбенике различитих издавача, добро би било да наставник подстакне ученике да упореде платформе и укажу на различите добробити сваке од њих. Ученици треба да решавају тестове у уџбеницима и играју образовне игре, а све у контексту конструкције конкретних знања и јачања дигиталне компетенције.

Питања попут: *Како људи комуницирају? Како дигитални уређаји доприносе брзини и лакоћи комуникације? Како данас комуницирамо са особама које су физички удаљене, живе у различитим деловима света? Да ли је могуће комуницирати коришћењем сваког дигиталног уређаја? Који су предуслови за комуникацију помоћу дигиталних уређаја? Који дигитални уређаји су „паметни" и има ли, уопште простора да, у овом контексту, говоримо о*

памети? наставник треба да постави ученицима и омогући им да поделе своја искуства када су у питању видови комуникације са дигиталним уређајима и без њих. У овом контексту, наставник треба да искористи прилику да са ученицима разговара и о интернету, без инсистирања на дефинисању појма. (Комуникација лицем у лице, разговор посредством фиксне телефоније неки су од традиционалних начина комуникације. Мобилни телефон је дигитални уређај помоћу кога можемо увек да комуницирамо (ако имамо домет и платили смо рачун). Да ли је то случај и са таблетом? За комуникацију помоћу таблета неопходан нам је приступ интернету и одговарајући програми. Наставник треба да упозна ученике са могућностима комуникације на релацији човек - дигитални уређај (паметни фрижидер, машина за прање веша, клима-уређај).)

Ако могућности локалне средине дозвољавају, наставник треба да одведе ученике у музеј, у осмишљену туру која им пружа прилику за уметнички доживљај и учење. У учионици, наставник треба да демонстрира ученицима виртуелну посету неком од најзначајнијих светских музеја/галерија и подстакне их на размишљање о условима који су били потребни да би се приказана установа културе посетила. Оно што ученици треба да схвате јесте да дигиталне уређаје можемо и треба да користимо како би повећали (створили нове) прилике за учење и искуства из области науке, културе и уметности. Посебно је значајно да наставник, пре екскурзије или наставе у природи, употреби неку од постојећих веб-презентација (http://viminacium.org.rs/izlozbe/viminacium-virtual-tour/) или апликација и, виртуелно, упозна ученике са местима и културним добрима (музејима, манастирима, споменицима) које ће посетити. На тај начин, наставник пружа ученицима прилику да упореде доживљај поднебља и културне баштине посредством дигиталног уређаја и уживо. О доживљају ученика треба продискутовати након повратка у школу. (Дигитални уређаји и интернет омогућавају приступ најзначајнијим достигнућима културе и науке без изласка из учионице. Њиховим коришћењем, повећава се доступност светске културне баштине. Нације производе бројне дигиталне производе да би промовисале сопствену културу и показале своја достигнућа. Да ли и ми треба о томе да мислимо и на томе да радимо и, да бисмо исто постигли, која знања треба да имамо, завршна су питања за ученике.) Препоручени број часова је 18.

Безбедно коришћење дигиталних уређаја

Наставник треба да иницира хеуристички разговор – *какав је начин живота савременог човека? Колико се крећемо, каквим се активностима бавимо?* Указати на чињеницу да се број занимања у којима је дигитални уређај доминантно средство за рад непрестано увећава и да отуда потиче потреба да негујемо здраве навике када је употреба дигиталних уређаја у питању. Нагласити да проблеми који настају са видом и коштано-мишићним системом не настају од употребе технологије, већ од неправилног положаја тела, претежног седења, дужег гледања без промене фокуса. Своју тврдњу треба да подупре нпр. приказивањем видео-записа http://bit.ly/KibernetskiPoremecaj.

Наставник треба да демонстрира и, заједно са ученицима примени начине коришћења дигиталних уређаја на безбедан начин по здравље. Добро би било и да заједно излистају неке од здравствених ризика, разговарају о дужини утрошеног времена испред екрана, направе одговарајући постер и окаче га у учионици.

Правилно одлагање електронског отпада важно је питање за очување здраве животне средине. Наставник може од ученика да тражи да разговарају са родитељима и пронађу електронски отпад који поседују у кући и, уколико постоје услови, организује акцију прикупљања тог отпада. Алтернатива је да наставници разредне наставе исте школе организују заједничку акцију прикупљања електронског отпада и, као госта-експерта, позову стручњака из агенције за уклањање и складиштење ове врсте отпада да одржи адекватно предавање ученицима. (У

случају да у локалној средини не постоје услови за организацију оваквог догађаја, наставници би требало да се повежу са школама у којима се такве акције спроводе и, са својим ученицима. Уколико ни то није могуће реализовати, ученицима би требало приказати видеоснимак предавања стручњака.)

Указати на чињеницу да нису све особе које користе интернет добронамерне. Постоје људи који могу да угрозе имовину, па и живот других корисника интернета. У том смислу, треба приказати одабране видео-записе који адекватно третирају неке од најчешћих појава из спектра догађаја који настају откривањем података о личности (име и презиме, адреса становања, број телефона, фотографија, идентитет на интернету).

Крађа: http://bit.ly/Opljackani

Лажни идентитет: http://bit.ly/LazniIdentitet

Од изузетног значаја је да ученици схвате који подаци спадају у податке о личности, као и на које начине их људи најчешће чине доступним на интернету. Више информација о безбедном коришћењу интернета код деце узраста 4-8 година (стручне текстове, цртане филмове за децу, итд.) наставник може да пронађе на: https://digitalni-vodic.ucpd.rs/zastita-licnih-podataka-iprivatnosti-na-internetu/.

Посебну пажњу треба посветити чињеници да људи своје личне податке чине доступним добровољно (најчешће из незнања или наивности). Наставник треба да покрене дискусију о непримереној комуникацији (говор мржње, вређање, омаловажавање), као и о ризичној комуникацији (контакт са непознатим особама) у реалном животу. Затим, треба да помогне ученицима да формирају вредносне ставове који се подједнако односе на комуникацију у онлајн и офлајн свету. Такође, наставник треба да подстакне ученике да наведу ситуације у којима су се срели са различитим врстама непримереног садржаја у реалном животу и нагласи да је слична ситуација у онлајн свету. Неопходно је да, током разговора са ученицима, непрестано наглашава да они не треба да се осећају беспомоћно ако се нађу у сличним ситуацијама, већ да постоје особе и институције којима треба правовремено да се обрате и од којих ће добити адекватну заштиту:

1. родитељ/други законски заступник
2. наставник, педагог, психолог, директор
3. https://pametnoibezbedno.gov.rs/

Телефон: **19833**
Форма: https://pametnoibezbedno.gov.rs/prijava-nelegalnog-sadrzaja/
Користан извор: https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/lesson/putting-a-stop-to-online-meanness

Дигитални уређаји захтевају пажљиво руковање и одговарајућу заштиту од неовлашћеног приступа. Ученике треба упознати са неколико важних принципа физичке заштите дигиталног уређаја (не доводити уређај у контакт са течностима, посебно слатким пићима, штитити га од прашине, излагања прекомерној топлоти, било због вишесатне употребе или остављања на сунцу или пећи и сл.). Поред физичке заштите, дигитални уређај треба обезбедити од неовлашћеног приступа.

Препоручени број часова је 8.

Алгоритамски начин размишљања

Знања ученика и садржаје осталих обавезних предмета и изборних програма требало би искористити како би се пред њих поставио адекватан задатак – поступак који треба да анализирају и предложе кораке за његово спровођење (колут унапред, писање слова, низ сличица од којих треба сачинити причу, низ сличица међу којима има сувишних...). Наставник треба да уведе термин *алгоритам* и да га ученицима протумачи као упутство за решавање неког проблема или извођење неког поступка. Свако инсистирање на дефиницијама није прихватљиво.

Ученике треба ставити у ситуацију да добију упутство прво за делимично познате и њима смислене задатке и поступе у складу са њим. Потребно је да наставник осмисли симболе које ученици треба да дешифрују и изврше предвиђени поступак. У другој фази, наставник треба ученицима да обезбеди упутство које им омогућава да изврше потпуно непознати задатак. Након успешне реализације задатка, наставник треба да им укаже да су били у ситуацији у којој се сваки дигитални уређај налази – извршава наредбе (упутства), не знајући са којим циљем, али ипак савршено тачно и на корист својим корисницима.

Тестирање ваљаности алгоритма, исправљање грешака, осмишљавање и тестирање унапређеног решења драгоцени су тренуци учења. (Само ученик који је свестан чињенице да пут до успеха може бити вијугав има добре изгледе да постане успешан.) У том смислу, наставник често треба да поставља ученике у ситуације да разматрају унапред креиране алгоритме (упутства) за решавање одређених задатака, да у више наврата откривају грешке и исправљају их, све док не дођу не само до најбољег, већ и до најефикаснијег решења.

Како би ученици јасно повезали алгоритам са понашањем дигиталног уређаја, наставник треба да им прикаже једноставан алгоритам (на табли), а затим и да им демонстрира како се дигитални уређај понаша у складу са тим алгоритмом. У циљу досезања предвиђеног исхода, најбоље је да наставник користи унапред програмираног робота или други физички дигитални уређај (попут микроконтролера) и демонстрира ученицима његово понашање. Уколико наставник располаже роботима или, за узраст ученика одговарајућим физичким дигиталним уређајима, препоручено је да и ученици искусе управљање њиховим понашањем, у складу са симболима исказаним алгоритмом. Ако су ученицима на располагању рачунари, рад у програму на адреси https://scratch.mit.edu/projects/19685257/ може да допринесе досезању дефинисаног исхода.

Препоручени број часова је 10.

III. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави оријентисаној на процес учења и достизање исхода учења вреднују се процес и продукти учења. Устаљене методе процене постигнућа ученика, које наставници примењују у другим обавезним предметима и изборним програмима, могуће је примењивати и у настави овог предмета. Ипак, изазови попут чињенице да процена постигнућа заснована само на резултатима практичних задатака које ученици раде није довољан показатељ онога што они знају и умеју, или да је, при сарадничком раду, врло тешко идентификовати допринос сваког појединца, доводи до потребе за издвајањем неколико техника које се посебно препоручују за примену у оквиру предмета Дигитални свет (превасходно зато што у највећој мери корелирају са његовом природом):

– **самопроцена**: програм наставе и учења очекује да ученици објасне нпр. начин функционисања једноставних алгоритама (укључујући и оне које су сами креирали), тестирају

их, а затим откривају и исправљају грешке у њима. Неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања онога што су урадили прилика је за развој самоувида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика;

– **вршњачка процена**: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес самопроцене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу.);

– **отворена питања**: знање ученика о концептима који су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на који наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретног концепта. Питања која почињу са „*Зашто*" или „*Како*" посебно су корисна: *Зашто није добро да чашу са слатким пићем држиш поред дигиталног уређаја? Како ради твој алгоритам? Зашто је потребно да водиш рачуна о дужини времена које проводиш у раду са дигиталним уређајем?* итд.;

– **Већ знам – Желим да научим – Научио/ла сам:** коришћење рубрика за идентификацију онога што већ знају, шта желе да науче и, накнадно, онога што су научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку самосталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.

Примењујући предложене методе процене постигнућа ученика наставник креира и конзистентно гради персонализовано и подстицајно образовно окружење. Он прати постигнућа ученика из улоге активног посматрача и ментора. Избегнута је формална ситуација процењивања (наставник не прозива и не пропитује ученике), чиме је ниво стреса ученика битно смањен (потенцијално и елиминисан). Јачање самопоуздања ученика и саморегулације у учењу посебна је добробит која произилази из наведеног.

Б. ИЗБОРНИ

ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	7
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	24
За друге типове часа	12

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду и систематизацију	За друге типове часа
1.	**Увод**	1	/	1
2.	**Заједница као основ живота**	4	3	1
3.	**Заједница љубави, Бога, човека и природе**	5	4	1
4.	**Неизмерна љубав Божја – Христос се роди**	6	4	3
5.	**Црква – Заједница са Богом**	8	6	2
6.	**Христова љубав према човеку и свету**	4	3	1
7.	**Наша брига о свету – творевини Божјој**	6	4	3
	Укупно часова	**36**	**24**	**12**

месец	број наставне теме	број наставне јединице	
	1		**Увод**
септембар		1	**Сусрет и упознавање катихете и ученика, упознавање са садржајима, програмом и начином рада**
	2		**Бог Откривења**
септембар		2	**Моја породица**
септембар		3	**Моја школа и другари**
септембар		4	**Моја школа и другари**
октобар		5	**Ми смо део Божје породице (Цркве)**
	3		Заједница љубави Бога, човека и природе
октобар		6	**Када волим онда и слушам**
октобар		7	**Даривање је израз љубави**
октобар		8	**Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)**
октобар		9	**Цео свет на дар (Бог све ствара из љубави)**
новембар		10	**Оче наш**
	4		**НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА – ХРИСТОС СЕ РОДИ**
новембар		11	**Бог долази у овај свет – Христос се роди**
новембар		12	**Бог долази у овај свет – Христос се роди**
новембар		13	**Христос се роди-Божић у мом дому**
децембар		14	**Христос се роди-Божић у мом дому**
децембар		15	**Како је Растко постао Свети Сава**
децембар		16	**Свети Сава, слава у школи и породици**
децембар		17	**Свети Сава, слава у школи и породици**
	5		**ЦРКВА-ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ**
јануар		18	**Бог ствара свет**
јануар		19	**Свет је наш дом**
фебруар		20	**Прихватимо дарове Божје**
фебруар		21	**Где је љубав ту је Бог**
фебруар		22	**Где је љубав ту је Бог**
фебруар		23	**Христова вечера са ученицима**
март		24	**Литургија – окупљање Божје породице**
март		25	**Пост – стаза љубави**
	6		**ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ**
март		26	**Христова љубав према човеку и свету**
март		27	**Препознајемо Христову љубав**

		28	**Христос Васкрсе**
април		29	**Христос Васкрсе**
	7		**НАША БРИГА О СВЕТУ (ТВОРЕВИНИ БОЖЈОЈ)**
април		30	**Човек домаћин у свету**
април		31	**Радост служења**
мај		32	**Љубав према људима и природи је љубав према Богу**
мај		33	**Љубав према људима и природи је љубав према Богу**
мај		34	**Христос је узор свима**
јун		35	**Христос је узор свима**
јун		36	**Научили смо у првом разреду**

ОБЛИК

ОБРАЗОВНО-

ВАСПИТНОГ РАДА

Допунска настава

Допунска настава ће се реализовати сходно потребама ученика. Предвиђено је да се часови допунске наставе одржавају једном недељно. Укупно 36 часова годишње. 18 часова за српски језик и 18 часова за математику.

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Наставни предмет:Час одељењског старешине

Област/тема		Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	**Назив**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада**	**Утврђ**	
1.	Ја и дечја права	1	1										2	2
2.	Пројекат у најави	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	2	10
3.	Здравље и безбедност		1	2	2					1		4	2	6
4.	Ненасилна комуникација	1	1	1	1	1			1			5	1	6
5.	Књига као извор знања						1	1				2		2
6.	Савремена технологија				1			1	1	1		4		4
7.	Празници	1				1			1	1		3	1	4
8.	Рециклажа							1			1		2	2
Укупно		4	4	4	4	3	2	4	4	4	2	26	10	36

Наставни предмет: ваннаставне активности

Област/тема		Месец										Тип часа		Укуп.
Р. б.	Назив	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обрада	Утврђ	
1.	Ја у школи	4	2									4	2	6
2.	Здравље и безбедност		2	3					2	1		6	2	8
3.	Заштита ученика од насиља			1	1		1	1	1	2	1	6	2	8
4.	Како учити				2	2		2	1			5	2	7
5.	Савремена технологија						1				1	2		2
6.	Празници				1	1		1		1		3	1	4
7.	Рециклажа									1		1		1
Укупно		4	4	4	4	3	2	4	4	5	2	27	9	36

ДРУГИ

РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Назив предмета	**СРПСКИ ЈЕЗИК**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.
Разред	**други**
Годишњи фонд часова	**180 часова**

Програм наставе и учења Српског језика заснован је на исходима, односно на процесу учења и ученичким постигнућима. Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности које ученик гради, проширује и продубљује кроз све три предметне области.

Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред.број	Назив	Исходи предмета На крају разреда ученик ће да:	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обр.	Утвр. Сист. Пров	
1.	Књижевност	- разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту;	7	7	12	12	7	4	8	4	7	6	50	24	74
2.	Језик Граматика	- разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила; – влада основном техником читања и писања латиничког текста;	7	11	6	3	2	1	2	2	1	2	22	15	37
3.	Језичка култура изражавања	- пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); – користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); – изражајно чита ћирилички текст.	7	5	2	5	8	4	12	10	12	4	38	31	69

УКУПНО			21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	110	70	180
Област/тема			Месец										Тип часа		Укупно
Ред.број	Назив	Исходи предмета На крају разреда ученик ће да:	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	Књижевност	- разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу; – уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту;	7	7	12	12	7	4	8	4	7	6	50	24	74
2.	Језик Граматика	- разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила; – влада основном техником читања и писања латиничког текста;	7	11	6	3	2	1	2	2	1	2	22	15	37
3.	Језичка култура изражавања	- пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); – користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; – правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у крађу целину; – учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); – изражајно чита ћирилички текст.	7	5	2	5	8	4	12	10	12	4	38	31	69
УКУПНО			21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	110	70	180

Општи стандарди постигнућа – образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања за Српски језик садрже стандарде постигнућа за области: Говорна култура, Вештина читања и разумевање прочитаног, Писано изражавање, Граматика и лексикологија и Књижевност. У оквиру сваке области описани су захтеви на три нивоа, осим у области Говорна култура.

ГОВОРНА КУЛТУРА

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања),добро распоређујући основну информацију и додатне информације		+		
1СЈ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање		+	+	
1СЈ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став		+		

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на <u>основном нивоу.</u>
ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличког и латиничког текста	+	+		
1СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)	+	+	+	+
1СЈ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту		+	+	+
1СЈ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)		+	+	+
1СЈ.1.2.5. одређује основну тему текста		+	+	+
1СЈ.1.2.6. разуме дословно значење текста	+	+	+	+
1СЈ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста		+	+	+
1СЈ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате	+	+	+	+

ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ
У области **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице	+	+		
1СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком	+	+	+	+
1СЈ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места(једночланих), назива школе		+	+	+
1СЈ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре	+	+	+	+
1СЈ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме		+	+	+
1СЈ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)		+	+	+
1СЈ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава	+	+	+	+
1СЈ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)			+	+

1СЈ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)		+	+	+

ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти **ГРАМАТИКА**, у типичним школским примерима,ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)		+	+	+
1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)		+	+	+
1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)		+	+	+

У подобласти **ЛЕКСИКОЛОГИЈА** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.1.4.4. препознаје антонимију	+	+	+	+
1СЈ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)	+	+	+	+

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме		+	+	+
1СЈ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)		+	+	+
1СЈ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту	+	+	+	+
1СЈ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту	+	+	+	+

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на **средњем нивоу.**

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

1СЈ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену		+	+	+
1СЈ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту			+	+
1СЈ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње,објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)		+	+	+

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.2.3.6. саставља кратак наративни текст		+	+	+
1СЈ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст			+	+
1СЈ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синониме (нпр. да избегне понављање)			+	+

1СЈ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)			+	+
1СЈ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име,презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)		+	+	+

4. ГРАМАТИКА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА

У подобласти **ГРАМАТИКА**, у типичним школским примерима,ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)		+	+	+

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.2.4.8. препознаје синонимију		+	+	+

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми			+	+
1СЈ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту		+	+	+
1СЈ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно уметничком тексту)		+	+	+

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на <u>напредном нивоу.</u>

2. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ

У области **ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)		+	+	+
1СЈ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм)		+	+	+

3. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

У области **ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)	+	+	+	+
1СЈ.3.3.6. издваја пасусе				+

КЊИЖЕВНОСТ

У области **КЊИЖЕВНОСТ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1СЈ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст		+	+	+
1СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту		+	+	+

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата креирање годишњег и оперативних планова, као и развијање припрема за час/дан/седмицу. *Годишњи план* креира се у форми гантограма и садржи број часова по областима распоређених по месецима, а у складу са школским календаром, планирани фондом часова по областима и годишњим фондом часова.

Програм наставе и учења предмета Српски језик у другом разреду основне школе чине три предметне области: Књижевност, Језик и Језичка култура (у оквиру које уче и друго писмо - латиницу). Препоручени број часова по предметним областима је: Књижевност - 70 часова, Језик - 40 часова и Језичка култура 70 часова. Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

Уз годишњи план, формира се листа распоређених текстова по месецима, као и домаћа лектира. Дистрибуција текстова по месецима, као и до сада, заснована је на груписању и повезивању текстова према различитим критеријумима - природа и улога књижевног дела; врсте текстова; сврха текстова: за описмењавање/читање/разумевање/препричавање/тумачење; методе и поступци учења латиничког писма; брзина напредовања ученика; годишња доба; значајни датуми и празници; посебности ученичког колектива, школе и локалне заједнице; предметна и међупредметна повезаност садржаја и исхода; међупредметне компетенције итд. Дакле, корелативност је омогућена комбиновањем текстова у сродне тематско-мотивске целине према различитим критеријумима

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Наставник током процеса наставе и учења континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

НАСЛОВ УЏБЕНИКА: Family and Friends – Starter Second Edition (Енглески језик за први разред
основне школе, радни уџбеник)
АУТОР: Susan Iannuzzi
ИЗДАВАЧ: *Нови логос***,** Београд, Србија у сарадњи са *Oxford University Press*,Оксфорд,Велика Британија,2019.

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне фунцкије)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
1.Увод у предмет Поздрављање и представљање	- разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздраве и отпоздраве користећи најједноставнија језичка средства; - питају и кажу како се зову.	- речи изразе који се односе на поздрављање и представљање; Наставник ће упознати ученике са наставним темама и исходима наставе у овој школској години.	**1**	**0**	**1**
2. Starter unit - Hello Здраво Поздрављање и представљање; изражавање упутстава и налога; исказивање хронолошког времена.	- разумеју и именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју једноставне исказе који се односе на поздрављање и представљање; поздрављају, отпоздрављају, размењују информације личне природе (питају и кажу како се зову); разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; формулишу једноставна упутства и налоге; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време; - поштују правила учтиве комуникације.	- имена ликова из уџбеника; изразе који се користе за поздрављање, представљање, и основну друштвену комуникацију са вршњацима – *I'm (Miloš). Hello. Bye. How are you? I'm fine thank you.* - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Aa, Bb*; правилно писање бројева 1 и 2; речи које садрже гласове /æ/ и /b/ и повезују их са словима *a* и *b* – *apple, Annie, boy, bat*; кратку причу која се односи на тему; - дане у недељи и активности које раде током недеље.	**6**	**2**	**4**
3. Unit 1 - What colour is it? Какве је боје ово? Описивање предмета; исказивање метеоролошког времена.	- препознају и именују боје; разумеју једноставне описе предмета и места; опишу предмете и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на метеоролошко време; - разумеју начин разоноде код вршњака у циљној култури.	- речи којима се именују боје – *red, blue, green, black, white*; језичку структуру – *What colour is it? It's (red)*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Cc, Dd*; правилно писање бројева 3 и 4; речи које садрже гласове /k/ и /d/ и повезују их са словима *c* и *d* – *cat, car, dog, duck*; кратку причу која се односи на тему; - речи и изразе којима се описују временске прилике – *What's the weather like? It's snowing/raining/ windy/cold…*	**6**	**2**	**4**

4. Unit 2 - What's this? **Шта је ово?** Описивање предмета.	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; опишу предмете и места користећи једноставна језичка средства; - уочавају сличности и разлике у школском животу у циљној култури и код нас.	- речи којима се именују предмети из учионице и музички инструменти – *desk, chair, crayon, pencil, notebook, guitar, clarinet, drum, harp…*; речи којима се описује начин на који музички инструменти производе звук; језичку структуру – *What's this? It's a…*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Ee, Ff*; - правилно писање бројева 5 и 6; - речи које садрже гласове /e/ и /f/ и повезују их са словима *e* и *f – egg, elephant, fish, farm*; - кратку причу која се односи на тему.	**6**	**2**	**4**
5. Unit 3 - Is it a palne? **+ Test** **Да ли је то авион?+Тест** Описивање предмета; исказивање захвалности.	- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - искажу и прихвате захвалност на једноставан начин; - поштују основне норме учтиве комуникације у циљној култури; уочавају сличности и разлике у изгледу школског простора у циљној култури и код нас.	- речи којима се именују играчке – *plane, car, robot, puppet, balloon, teddy*; језичку структуру – *Is it a... ? Yes, it is. No, it isn't*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Gg, Hh, Ii*; - правилно писање бројева 7 и 8; - речи које садрже гласове /g/, /h/, /ɪ/ и повезују их са словима *g, h, i – girl, guitar, hat, horse, insect, ill*; - кратку причу која се односи на тему.	**8**	**2**	**6**
6. Unit 4 - This is my mum **Ово је моја мама** Представљање других; тражење и давање информација личне природе; описивање места и положаја у простору; изражавање количина.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне исказе којима не ко представља неког другог; представи другог користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна питања личне природе и реагују на њих; размењују информације личне природе; разумеју једноставне описе места и једноставна обавештења која се односе на положај у простору; опишу места користећи једноставна језичка средства и тражи/пружи једноставна обавештења о положају у простору; разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на изражавање бројева;	- речи којима се именују чланови породице и просторије у кући– *mum, dad, brother, sister, grandpa, grandma, kitchen, living room, bathroom…* ; језичке структуре – *This is my (mum). She's in the kitchen. He's in the hall.* - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Jj, Kk, Ll*; - правилно писање бројева 9 и 10; - речи које садрже гласове / dʒ /, /k/, /l/ и повезују их са словима *j, k, l – jug, juice, kangaroo, key, lion, lollipop*; кратку причу која се односи на тему; - кратку причу која се односи на тему;	**7**	**3**	**4**
	- уоче сличности и разлике у породичном животу и култури становања у циљној култури и код нас.	- речи које се односе на места у граду – *cafe, supermarket, sports centre, cinema, playground, library;* језичку структуру – *How many cafes? There are four cafes. There is a lbrary.*			

7. Christmas **Божић** Честитање.	- разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке; уоче сличности и разлике у начину прославе Божића у циљној култури и код нас.	- изразе и речи које се односе на Божић – *reindeer, Father Christmas, present, cracker, Christmas stocking, Merry Christmas*; - сличности и разлике у начину прославе Божића код нас и у ВБ; - песму *We wish you a Merry Christmas;* - Божићне игре.	**1**	**1**	**0**
8. Unit 5 - He's happy **Он је срећан** Исказивање потреба, осета и осећања; описивање бића.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; изразе потребе, осете и осећања кратким, једноставним језичким средствима; - разумеју једноставне описе бића; опишу бића користећи једноставна језичка средства; - поштују правила пристојног понашања на јавном месту.	- речи које се односе на потребе, осете и осећања – *happy, sad, hungry, thirsty, hot, cold*; језичку структуру – *He's / She's happy / sad / hungry…*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Mm, Nn, Oo*; - правилно писање бројева 11 и 12; - речи које садрже гласове /m/, /n/, /o/ и повезују их са словима *m, n, o – man, mango, nose, neck, orange, octopus*; кратку причу која се односи на тему; - речи којима се оменују делови тела – *head, eyes, ears, nose, mouth, arm, leg*; језичку структуру – *It's got (two heads). I've got (three eyes).*	**6**	**2**	**4**
9. Unit 6 - They're bears+Test **Они су медведи+Тест** Описивање бића; изражавање способности.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе бића и места; опишу бића користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање способности; траже информацију о туђим способностима и саопште шта они или неко други могу/не могу, умеју/не умеју да ураде; - искажу и прихвате захвалност на једноставан начин; поштују основне норме учтиве комуникације у циљној култури.	- речи којима се именују дивље животиње – *bird, bear, hippo, crocodile, tiger*; језичку структуру – *What are they? They're (bears). They're at the zoo.* - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Pp, Qq, Rr*; - правилно писање бројева 13 и 14; - речи које садрже гласове /p/, /kw/, /r/ и повезују их са словима *p, q, r – panda, pen, queen, quilt, river, raibow*; кратку причу која се односи на тему; - језичку структуру за изражавање способности – *A bird can fly. I can't fly. Can you swim? Yes, I can. No, I can't.*	**9**	**2**	**7**
10. Birthday **Рођендан** Честитање.	разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упуте једноставне честитке; уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана у циљној култури и код нас.	- речи и изрази који се односе на прославу рођендана – *This is my birthday cake. Look! Seven candles. We play games. We decorate the room with balloons. Happy birthday.*	**2**	**1**	**1**

11. Unit 7 - Are they teachers? **Да ли су они наставници?** Описивање бића и предмета.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе бића и предмета; опишу бића и предмете користећи једноставна језичка средства; - уоче сличности и разлике у занимањима у циљној култури и код нас.	- речи којима се именују занимања – *pupil, teacher, waiter, vet, builder*; језичку структуру – *Are they (teachers)? Yes, they are. / No, they aren't*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Ss, Tt, Uu*; - правилно писање бројева 15 и 16; - речи које садрже гласове /s/, /t/, / ʌ / и повезују их са словима *s, t, u – sofa, sock, towel, turtle, umbrella, up*; кратку причу која се односи на тему; - речи којима се именује рачунарска опрема – *monitor, speaker, printer, tower, mouse*; језичку структуру – *What's this? It's a (keyboard).*	**6**	**2**	**4**
12. Unit 8 - I've got a shirt **Ја имам кошуљу** Изражавање припадања и поседовања; **о**писивање бића и предмета.	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/ непришпадање, поседовање/непоседовање; траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; - разумеју једноставне описе бића и предмета; опишу бића и предмете користећи једноставна језичка средства; - уоче сличности разлике у начину одевања у циљној култури и код нас.	- речи којима се именују делови одеће – *jumper, shirt, jacket, hat, belt*; језичку структуру – *I've got a jumper. I've got a (red) (hat).* - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Vv, Ww, Xx*; - правилно писање бројева 17 и 18; - речи које садрже гласове /v/, /w/, /ks / и повезују их са словима *v, w, x – violin, vase, woman, wall, box, fox*; - кратку причу која се односи на тему; - језичку структуру – *She's wearing a hat. I'm wearing boots. He's wearing trousers.*	**6**	**3**	**3**
13. Unit – 9 I like plums+Test **Волим шљиве+Тест** Изражавање допадања и недопадања	- препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање/недопадање; траже и дају једноставне исказе којима се изражава допадање/недопадање; - уоче сличности и разлике у односу према животињама у циљној култури и код нас.	- речи којима се именују врсте хране – *raisins, plums, crisps, cakes, milkshake*; језичку структуру – *I like / don't like …*; - препознавање (правилно писање као опција) малих и великих латиничних слова *Yy, Zz*; - правилно писање бројева 19 и 20; - речи које садрже гласове /j/, /z/ и повезују их са словима *y, z – yo-yo, yogurt, zebra, zoo*; - кратку причу која се односи на тему.	**6**	**2**	**4**
Укупан број часова (збирно)			**72**	**24**	**48**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ОСТАЛИ ТИПОВ И ЧАСА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	УВОД	X										0	1	1
2.	STARTER UNIT - HELLO	X										2	4	6
3.	UNIT 1 - WHAT COLOUR IS IT?		X									2	4	6
4.	UNIT 2 - WHAT'S THIS?		X	X								2	4	6
5.	UNIT 3 – IS IT A PLANE + TEST			X	X							2	6	8
6.	UNIT 4 – THIS IS MY MUM				X	X						3	4	7
7.	CHRISTMAS				X							1	0	1
8.	UNIT 5 – HE’S HAPPY					X	X					2	4	6

Назив предмета	**МАТЕМАТИКА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
Разред	**Други**
Годишњи фонд часова	**180 часова**

Област/тема			**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред.	Назив	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист.	
1.	**Бројеви**	– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник,садржалац; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења;	21	23	4	15	17	9	16	16	17	9	**56**	**91**	**147**

		– одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;													
2.	Геометрија	– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;	/	/	7	/	/	/	/	/	3	3	**5**	**8**	**13**
3.	Мерење и мере	– изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине	/	/	9	5	/	/	6	/	/	/	**6**	**14**	**20**

		– чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама													
УКУПНО			21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	**67**	**113**	**180**

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА КРАЈ ПРВОГ ЦИКЛУСА ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА
МАТЕМАТИКА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на <u>основном нивоу.</u>
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА
У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој	+	+	+	+
1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом	+	+		

ГЕОМЕТРИЈА
У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

Стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа, угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)	+	+	+	+
1МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе		+	+	

РАЗЛОМЦИ
У области **РАЗЛОМЦИ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак 1/n (n <= 10) и препозна његов графички приказ		+	+	+
1МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине		+	+	

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ
У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама	+	+	+	+
1МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме	+	+	+	+

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем	+	+	+	+
1МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза	+	+	+	+
1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције	+	+		
1МА.2.1.5. уме да решава једначине		+	+	+

ГЕОМЕТРИЈА

У области **ГЕОМЕТРИЈА** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни	+	+	+	+
1МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине		+	+	+

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама		+		
1МА.2.4.5.уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке	+	+	+	+

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА

У области **ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака	+	+	+	+
1МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени	+	+		
1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција поштујући приоритет		+		
1МА.3.1.4.уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми	+	+	+	+

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

У области **МЕРЕЊЕ И МЕРЕ** ученик/ученица:

стандард	1.	2.	3.	4.
1МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама		+	+	

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Програм усмерава наставника да наставни процес конципира у складу са дефинисаним исходима, односно да планира како да ученици остваре исходе и да изабере одговарајуће методе, активности и технике за рад са ученицима. Дефинисани исходи показују наставнику и која су то специфична знања и вештине које су ученику потребне за даље учење и свакодневни живот. Приликом планирања часа, дате исходе треба разложити на мање и на основу њих планирати активности за конкретан час. Треба имати у виду да се исходи у програму разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за одређене исходе потребно више времена и активности, као и рада на различитим садржајима. Исходе треба посматрати као циљеве којима се тежи током једне школске године. Наставу у том смислу треба усмерити на развијање компетенција и не треба је усмерити само на остваривање појединачних исхода.

При обради нових садржаја треба се ослањати на постојеће искуство и знање ученика, и настојати да ученици самостално откривају математичке правилности и изводе закључке. Основна улога наставника је да буде организатор наставног процеса, да подстиче и усмерава активност ученика. Ученике треба упућивати да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и шира, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака.

Приликом планирања наставе, треба имати у виду да, у овом узрасту, различите игролике активности, као и употреба едукативних софтверских алата, у функцији сазнавања и учења могу бити додатна мотивација за усвајање математичких садржаја. Због тога је важно да се ученицима првог циклуса омогући да развијају математичко мишљење у контексту игроликих активности и употребе едукативних апликација на интернету и других електронских материјала. Поред тога, игролике активности и употреба едукативних апликација и електронских материјала значајно доприносе развијању интересовања за математику и позитивног става према математици.

На часовима треба комбиновати различите методе и облике рада, што доприноси већој рационализацији наставног процеса, подстиче интелектуалну активност ученика и наставу чини интересантнијом и ефикаснијом. Избор метода и облика рада зависи од наставних садржаја које треба реализовати на часу и предвиђених исхода, али и од специфичности одређеног одељења и индивидуалних карактеристика ученика

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу.

Назив предмета	**СВЕТ ОКО НАС**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Света око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.
Разред	**други**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

Област/тема			**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред. бр.	Назив	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће бити у стању да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист.	
1.	Други и ја	– идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; – оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; – се понаша тако да уважава различитости других људи; – прихвати последице када прекрши правила понашања групе; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота;	8	1									**5**	**4**	**9**
2.	Култура живљења	- препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима;		9	7								**9**	**7**	**16**

		- одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; - безбедно поступа пре и током временских непогода;													
3.	Човек ствара	–истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; – одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; – пронађе нову намену оришћеним предметима; – именује занимања људи у свом насељу са околином;			1	7							**4**	**4**	**8**
4.	Кретање и оријентација у простору и времену	– наводи примере различитих облика кретања у окружењу; – одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; – измери растојање које тело пређе током свог кретања; – пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; – одреди време помоћу часовника и календара				1	7	3					**5**	**6**	**11**

		користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; – забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена;													
5.	Разноврсност природе	–разликује облике рељефа у свом насељу и околини; –разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; –идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; –повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; –разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; –разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; –наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; –штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуаци-јама; –разврста отпад на предвиђена места; –негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; –препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; –повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; –изведе једноставне огледе пратећи упутства; –повеже резултате рада са уложеним трудом.						1	8	7	8	4	**17**	**11**	**28**
		УКУПНО	8	10	8	8	7	4	8	7	8	4	**40**	**32**	**72**

СТАНДАРДИ:

Искази образовних стандарда по нивоима и областима:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на ОСНОВНОМ НИВОУ.

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада

1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу

1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића

1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:

1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта

1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала

1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке

1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, провидност

1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама

1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти

1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век

1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови

1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу

1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите

1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:

1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ НИВОУ.

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима

1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи

1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића

1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића

У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса

1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:

1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела

1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља

1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:

1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на НАПРЕДНОМ НИВОУ.

У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима

1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

У области ДРУШТВО ученик/ученица:

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду годишњег плана наставе и учења, оперативних планова (на нивоу месеца) и планирање часова, односно припреме за час. *Годишњи план* креира се у форми гантограма и садржи број часова по областима распоређених по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* садржи рубрику са операционализованим исходима, дефинисаним наставним јединицама, рубрику за планирану међупредметну повезаност, евалуацију квалитета испланираног и друге елементе према процени наставника. Приликом креирања годишњег и оперативних планова неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе. *Припрема за час* подразумева дефинисање циља часа, дефинисање исхода у односу на циљ часа, планирање активности ученика и наставника у односу на циљ и дефинисане исходе, планиране начине провере остварености исхода, избор наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања (водећи рачуна о предзнању, тј. искуству ученика, које ће ученицима омогућити развијање знања и вештина предвиђених дефинисаним исходима).

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Процес учења базира се на избору најупечатљивијих музичких примера (за слушање или извођење музике), који имају задатак да активирају свесну активност, фокусирају пажњу ученика, иницирају процес мишљења и креирају одговарајући емоционални доживљај. На часу треба да преовлађују активности којима се развијају знања, вештине и ставови садржани у дефинисаним исходима за конкретан час.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је степен ангажовања, уложен труд и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности, потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Назив предмета	**ЛИКОВНА КУЛТУРА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.
Разред	**други**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

Област/тема			**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред. број	Назив	**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	ОБЛИЦИ	– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; – идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу;	8	8	8	7							**12**	**19**	**31**

2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	– преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; – тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;					6	6	2				**5**	**9**	**14**
3.	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	– изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања;							7	6			**5**	**8**	**13**
4.	**ПРОСТОР**	– упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.								2	8	4	**4**	**10**	**14**
		УКУПНО													

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Називи, број и редослед наставних тема нису фиксни (прописани или препоручени) да би се омогућило планирање интегрисане и пројектне наставе. Наставник планира број и редослед наставних тема, као и број часова за реализацију сваке теме. У настави треба да доминирају ликовни задаци који циљају више исхода и међупредметних компетенција

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У настави Ликовне културе исходи су процесни. Формулисани су тако да до краја разреда сви ученици могу да их достигну (у мањој или већој мери) уколико су радили разноврсне задатке од којих сваки циља више исхода.

Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

- Однос према раду (ученик је припремљен за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);

- Однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);

- Однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања...);

- Разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);

- Повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);

- Оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);

- Вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);

- Употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику)...

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка. На пример, када се уче временске одреднице ученици могу да обликују сат од картонских тањира, амбалаже за топљени сир, сламчица за сок... Неизоставни елементи за процењивање су разумевање концепта (мерења времена) и однос према раду, а наставник може да процењује и друге елементе, уколико је ученицима поставио јасне захтеве. На пример, да не копирају једни друге (у ликовном раду).

Самопроцена радова је вербална и писана, а захтеви се уводе постепено. Наставник прво тражи од ученика да усмено опише свој рад, а касније и да напише две до три реченице о свом раду.

Назив предмета	**МУЗИЧКА КУЛТУРА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.
Разред	**други**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

Област/тема			**Месец**										**Тип часа**		
Ред. број	Назив	**Исходи предмета На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	**Обрада/обнављање**	**Утвр. Сист. Пров.**	**Укупно**
1	**Музичко Извођење**	– издвоји основне музичке изражајне елементе; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања1 у групном певању и свирању; – свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма;	3	4	4	3	3	1	3	3	3		**25**	**2**	**27**

		– повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; – повезује ритам са графичким приказом; – објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;													
	Слушање музике	– објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; – разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.		1		1		1	1	1			**5**		**5**
	Музичко стварала штво	– учествује у школским приредбама и манифестацијама; – направи дечје ритмичке инструменте; – осмисли покрете уз музику; – осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; – осмисли одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај;	1								1	2		**4**	**4**
		УКУПНО	4	5	4	4	3	2	4	4	4	2	**30**	**6**	**36**

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Планирање наставе и учења обухвата израду годишњег плана наставе и учења, оперативних планова (на нивоу месеца) и планирање часова, односно припреме за час. *Годишњи план* креира се у форми гантограма и садржи број часова по областима распоређених по месецима, а у складу са годишњим фондом часова. *Оперативни план* садржи рубрику са операционализованим исходима, дефинисаним наставним јединицама, рубрику за планирану међупредметну повезаност, евалуацију квалитета испланираног и друге елементе према процени наставника. Приликом креирања годишњег и оперативних планова неопходно је водити рачуна о школском календару и активностима које прате живот школе. *Припрема за час* подразумева дефинисање циља часа, дефинисање исхода у односу на циљ часа, планирање активности ученика и наставника у односу на циљ и дефинисане исходе, планиране начине провере остварености исхода, избор наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања (водећи рачуна о предзнању, тј. искуству ученика, које ће ученицима омогућити развијање знања и вештина предвиђених дефинисаним исходима).

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је степен ангажовања, уложен труд и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности, потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

Назив предмета	**ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**
Циљ	**Циљ** наставе и учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.
Разред	**други**
Годишњи фонд часова	**108 часова**

Област/тема				**Месец**										**Тип часа**		**Укупно**
Ред.	Назив		**Исходи предмета** **На крају разреда ученик ће да:**	**IX**	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**	Обука	Увеж.	
1.	**Моторичке вештине**	Ходање и трчање Скакања и прескакања Бацања и хватања Пузања, вишења, тлу Вежбе на тлу	– комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – разликује правилно од неправилног држања тела; – успостави правилно држање тела; – правилно дише током вежбања; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – поштује правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не	9	8	8	7	6	4	8	10	7	4	**43**	**28**	**71**

		Вежбе равнотеже Вежбе са реквизитим Плес и ритмика Полигони	врећа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;													
2.	**Физичке способности**		– примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – користи основну терминологију вежбања; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;	2	3	4	3	1	2	4	1	2	1	**4**	**19**	**23**

3.	**Физичка и здравствена култура**	– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – уочава улогу делова тела у вежбању; – уочи промене у расту код себе и других; – преп. сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; – примењује здрав.-хиг. мере пре, у току и након вежбања; – одржава личну хигијену; – учествује у одржавању простора у коме живи и борави; – наведе врсте намирница у исхрани; – преп.везу вежб. и уноса воде;	1	2	1	2	1	1	1	0	1	1	**4**	**7**	**11**

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Дефинисани исходи су важан део и незаобилазан елемент процеса планирања наставе и учења. Дефинисани исходи представљају резултат учења на крају сваког разреда, па је при планирању рада потребно одредити временску динамику у односу на остваривање одређених исхода током школске године. Неопходно је посебну пажњу обратити на исходе које није могуће достићи током једног или више часова, већ је у ту сврху потребно реализовати различите активности током године.

Предмет се реализује кроз 108 часова практичне наставе. Број часова датих наставних тема планира се на основу процене наставника, материјално-техничких и просторних услова. Наставне теме или поједини садржаји за које не постоје услови за реализацију могу бити замењени одговарајућим темама или садржајима програма за које постоје одговарајући услови.

. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе Физичког и здравственог васпитања, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

• Ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у физичком и здравственом васпитању који обухвата:

- вежбање у адекватној спортској опреми;

- активно учествује на часовима физичког и здравственог васпитања;

- вежбање и играње у слободно време.

• Приказ једног комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита.

• Постигнућа у моторичким вештинама.

• Индивидуални напредак ученика

Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених практичног дела наставе прати се и вреднује:

- познавање основних правила елементарних игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране;

- учешће у ваннаставним активностима.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави.

Праћење вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

Назив предмета ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Циљ Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

Разред Други

Годишњи фонд часова 36 часова

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
- упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; - користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); - самостално користи дигиталне уџбенике за учење; - креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; - својим речима објасни појам покретне слике; - креира елементе покретне слике; - креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; - својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; - наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; - објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја;	**ДИГИТАЛНО ДРУШТВО**	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.
	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету - интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.

- разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; - реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; - наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; - организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;		
- предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; - својим речима објасни појам алгоритам; - анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; - креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; - анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; - уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); - креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.	**АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА**	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.

ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре креира свој годишњи - глобални план рада из кога ће касније развијати своје оперативне планове. Дефинисани исходи олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на ниво конкретне наставне јединице. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности.

Наставник је у планирању, припреми и остваривању наставе и учења аутономан. За сваки час треба планирати и припремити средства и начине провере остварености пројектованих исхода.

ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наведене исходе потребно је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика. Наставник треба да реализује наставу у кабинету за информатику и омогући ученицима да користе рачунаре на начин који директно доприноси остваривању дефинисаних исхода учења. Препорука је да два ученика користе један рачунар како би се развило вршњачко учење, делила одговорност и развијао тимски рад. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, прецнањима и потребама својих ученика.

Током реализације наставе, рад наставника мора бити континуирано усмерен ка смањивању дигиталног јаза. Важно је да наставници помогну ученицима који немају могућност приступа технологији од куће тако што ће их, у кабинету за информатику, повезати са ученицима који су дигитално спретни и радити на поспешивању вршњачког учења. Обавезивање ученика да користе наставне материјала за које им је потребан приступ интернету од куће неправедно је према онима који га немају. За такве ученике наставник мора да обезбеди алтернативу - могућност приступа школским дигиталним уређајима, пре или после наставе

Б. ИЗБОРНИ

ПРОГРАМИ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ПРЕДМЕТ: ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**7**
Годишњи фонд часова	**36**
За обраду новог градива	**23**
За друге типове часа	**13**

Р.бр.	Наставни садржај	Бр. часова	За обраду	За утврђивање и понављање
1.	**УВОД**	1	/	1
2.	**БОГ ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА ЛИЧНОСТИ ОЦА, СИНА И СВЕТОГ ДУХА (биће као заједница, као љубав)**	5	5	/
3.	**СТРУКТУРА ЛИТУРГИЈЕ-ЦРКВЕ (епископ, свештеници, ђакони и народ).**	6	5	1
4.	**ЛИТУРГИЈА-ОТКРИВАЊЕ БОГА (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави. Бог као биће заједнице)**	6	5	1
5.	**ЛИТУРГИЈА ЈЕ И ПРИСУСТВО ХРИСТОВО И ИШЧЕКИВАЊЕ ДОЛАСКА ХРИСТОВОГ (љубављу према Христу чинимо да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан)**	3	1	2
6.	**ПОСТОЈАЊЕ ПРИРОДЕ ЈЕ ИЗРАЗ ЉУБАВИ БОГА И ЧОВЕКА**	11	6	5
7.	**БОГ ЈЕ СТВОРИО СВЕТ ДА СА ЊИМ ИМА ВЕЧНУ ЗАЈЕДНИЦУ ЉУБАВИ ПРЕКО ЧОВЕКА И ДА У ТОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ЧОВЕК БУДЕ ВЕЧНО И НЕПОНОВЉИВО БИЋЕ**	4	1	3
	Укупно часова	**36**	**23**	**13**

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у другом разреду основне школе
јесте прихватање да је постојање израз заједништва личности, а да личност постоји само у
заједници слободе са другом личношћу.
Оперативни задаци наставе православног катихизиса (веронауке) у другом разреду основне школе јесу да ученик:
- уочи да Литургија није обичан догађај;
- уочи да се на Литургији појављује Бог као заједница личности: Оца, Сина - Христа и
Светог Духа;
- упозна структуру Литургије;
- разликује радње на Литургији;
- уочи да је Исус Христос, иако физички одсутан, присутан на Литургији као плод наше
љубави према њему.

Начин остваривања програма

Настава православног катихизиса у I и II разреду основне школе треба да буде припрема
ученика да прихвате да је постојање израз заједнице, односно да је личност заједница са другом личношћу. Зато у настави треба користити она дечја искуства која на ово указују. То се може остварити кроз приче, цртеже које ће деца сама цртати и на којима ће увек бити представљена бића у односу, тј. целина онога што се црта: нпр. родитељи, браћа, сестре, кућа, двориште, све заједно; море и лађе на мору с птицама и сунцем итд. преко дружења и организовања таквих врста игара које ће указивати на заједницу са другим као основу постојања. Да би се при том избегла опасност од схватања да свака врста заједнице може бити основ истинског постојања, треба увек имати на уму и истицати литургијску заједницу као једину истиниту јер се у њој остварује заједница с Богом у Христу, као и литургијско искуство заједнице и литургијску структуру која је утемељена на слободи а не на природним нагонима.
Појмове као што су: Бог, личност, слобода, љубав треба, такође, увек тумачити на
основу искуства заједништва са другим човеком, односно литургијског искуства заједништва.
Кад говоримо о Богу, све треба тумачити у оквиру Литургије, њене структуре и радњи које се тамо одвијају. На тај начин ће бити избегнута апстрактност која је страна деци овог узраста и постићи ће се то да се Бог сусреће и види кроз живе и конкретне чланове Литургије у једном догађају, што је суштина хришћанског учења о оваплоћењу Бога Сина, о томе да је личност заједница с Богом у Христу као с другом личношћу и да је слобода љубав према другој личности.
Конкретно у II разреду треба наглашавати:
- да је Бог заједница конкретних личности: Оца, Сина и Св. Духа;
- да Бог није идеја и апстрактан појам, већ жива личност која је постала човек и зато се среће преко човека у Литургији;

- да богољубље истовремено значи човекољубље.
С друге стране, у овом разреду треба ученицима одмах указивати на разлику између стања у будућности и стања у садашњости историје, односно будућег и садашњег стања цркве, преко дечјих искустава напредовања на основу остварења постављених циљева, као и на основу литургијског искуства. То значи да садашње постојање и истину света треба утемељити на будућности. Нагласак, дакле, треба ставити на то да је истинска будућност света и човека у будућем Царству божјем и да је на основу структуре тога царства утемељена и структура Литургије (епископ окружен свештеницима и народом, односно Христос окружен апостолима и народом).
Тај циљ се може постићи, пре свега, описом Литургије као иконе будућег Царства Божјег,
али и преко дечјих игара које треба да буду тако организована да одсликавају будуће Царство Божје, као и преко дечијих цртежа.

Облици рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) спроводе се на следећи начин: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групи.

Методе рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) су следеће: разговор, дијалошки, демонстративни, посматрање, слушање, текстуални, рад на тексту.

Средства која се користе за рад на часовима је првенствено уџбеник као иостали дидактички материјали и помоћна средства, од којих су најчешће бојанке, иконе, DVD и CE дискови, графофолије.

ОБЛИК

ОБРАЗОВНО-

ВАСПИТНОГ РАДА

ВАННАСТАВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

План и програм ових активности предлаже Одељенско веће другог разреда и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

Б. Слободне активности

Реализују се према интересовању ученика. Сачињава се посебан програм при чему се узимају у обзир материјални и просторни услови рада, узрасне карактеристике и способности ученика.

В. Недеља школског спорта

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, схватања важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

- физичке активности прилагођене узрасту и могућностима ученика;

- културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице...);

- ђачке радионице (о здрављу, физичком вежбању, спорту и др...).

План и програм Недеље школског спорта сачињава Одељенско веће другог разреда заједно са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу Физичког и здравственог васпитања у другом циклусу, као и другим Стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобођени од практичног дела наставе Физичког и здравственог васпитања, буду укључени у организацију ових активности.

Г. Активности у природи (излет, крос, зимовање, летовање...)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- излет;

- крос се организује минимум једном у току школске године;

- зимовање - организује се за време зимског распуста (физичке активности на снегу);

- летовање - организује се за време летњег распуста (камповање итд.).

План и програм ових активности сачињава Одељенско веће другог разреда у сарадњи са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу Физичког и здравственог васпитања у другом циклусу.

Д. Школска такмичења

Школа за ученике другог разреда организује и спроводи такмичења из минимум једне елементарне игре или полигона у току школске године, као интегрални део процеса Физичког и здравственог васпитања. План такмичења доноси Одељенско веће другог разреда у сарадњи са Стручним већем наставника Физичког и здравственог васпитања.

Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у складу са наставним планом и програмом, као и на такмичењима од интереса за локалну заједницу.

Ђ. Корективно-педагошки рад и допунска настава

Ове активности организују се са ученицима који имају:

- потешкоће у остваривању исхода;

- смањене физичке способности;

- лоше држање тела;

- здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађање наставе.

За ученике који имају потешкоће у савладавању градива и ученике са смањеним физичким способностима организује се допунска настава која подразумева савладавање оних обавезних програмских садржаја које ученици нису успели да савладају на редовној настави, као и развијање њихових физичких способности;

Рад са ученицима који имају лоше држање тела подразумева:

- уочавање постуралних поремећаја код ученика;

- саветовање ученика и родитеља;

- организовање додатног превентивног вежбања у трајању од једног школског часа недељно;

- организовање корективног вежбања у сарадњи са одговарајућом здравственом установом.

Рад са ученицима са здравственим потешкоћама организује се искључиво у сарадњи са лекаром специјалистом, који одређује врсту вежби и степен оптерећења, а спроводи их наставник Физичког и здравственог васпитања у сарадњи са наставником који реализује разредну наставну у одељењу које ученик похађа.

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет СРПСКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	**ЈЕЗИК**	6	6	8	5	5	3	6	2	5	2	30	18	48
2.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	7	5	5	8	6	3	11	6	7	5	28	35	63
3.	**КЊИЖЕВНОСТ**	8	12	7	7	6	3	5	8	8	5	36	33	69
УКУПНО		21	23	20	20	17	9	22	16	20	12	104	76	**180**

Циљ учењаСрпског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ОБЛИЦИ И МЕТОДЕ РАДА

- **Облици рада:**
- -фронтални
- -индивидуални
- -рад у пару
- -групни рад
- Вршњачко учење

Методе рада:

- -вербално –текстуална
- -илустративно-демонстративна

- -метода писаних рад
- -објашњавање
- -дијалошко-монолошка

Наставна средства:

- -уџбеник
- -радни листови
- -креда,табла
- -наставни листови
- Лаптоп, пројектор
- -фотографије
- графоскоп
- -ЦД плејер
- -енциклопедија

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- -слободно писмено и усмено изражавање
- -гледање ТВ емисија едукативног карактера,филмова
- -читање
- -праћење културно-уметничких догађаја...

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Оцењивање би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији.

Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да:
1.	**ЈЕЗИК**	Комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка	**Граматика и лексикологија** 1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.1. 1СЈ.1.4.2. 1СЈ.2.4.1. 1СЈ.2.4.4. 1СЈ.2.4.6. 1СЈ.3.4.4. 1СЈ.2.3.2.	– разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила;
2.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	Комуникативна, за учење, за рад са подацима, дигитална, за решавање проблема, за сарадњу, предузетничка, естетичка	**Говорна култура** 1СЈ.0.1.1. 1СЈ.0.1.2. 1СЈ.0.1.3. 1СЈ.0.1.4. 1СЈ.0.1.5. 1СЈ.0.1.7. 1СЈ.0.1.8. **Писано изражавање** 1СЈ.1.3.1. 1СЈ.1.3.2. 1СЈ.1.3.3. 1СЈ.1.3.4. 1СЈ.1.3.5. 1СЈ.1.3.6.	– разликује описодприповедања у књижевномделу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму и чита прозни текст;

			1СЈ.1.3.8. 1СЈ.1.3.9. 1СЈ.1.3.10. 1СЈ.2.3.1. 1СЈ.3.3.4. 1СЈ.3.3.6. 1СЈ.2.3.3.	– изводи драмске текстове; – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости;
3.	**КЊИЖЕВНОСТ**	Комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, за сарадњу, естетичка,	**Књижевност** 1СЈ.1.5.1. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.1.5.4. 1СЈ.2.5.2. 1СЈ.2.5.3. 1СЈ.2.5.4. 1СЈ.2.5.5. 1СЈ.3.5.1.	– чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму,

		за одговорно учешће у демократском друштву, заодговоранодност према околини	**Вештина читања и разумевање** 1СЈ.1.2.1. 1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.6. 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.4. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.3.2.2. 1СЈ.3.2.5.	причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме.

Наставни предмет: енглески језик

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ОСТАЛИ ТИПОВИ ЧАСОВА	СВЕГА
		IX 9	X 9	XI 8	XII 7	I 4	II 7	III 9	IV 6	V 8	VI 5			
1.	**STARTER UNIT**	X										0,5	1,5	2
2.	**UNIT 1 - WHAT'S THIS?**	X										1,5	2,5	4
3.	**UNIT 2 - PLAYTIME**	X	X									1,5	2,5	4
4.	**UNIT 3 - THIS IS MY NOSE**		X									1,5	2,5	4
5.	**REVIEW 1 + TEST 1**		X									0	2	2
6.	**UNIT 4 - HE'S A HERO**		X	X								1,5	2,5	4
7.	**UNIT 5 - WHERE'S THE BALL?**			X								1,5	2,5	4
8.	**UNIT 6 - BILLY'S TEDDY**			X	X							1,5	2,5	4
9.	**REVIEW 2 + TEST 2**				X							0	2	2
10.	**CHRISTMAS**				X							0	1	1

11.	**UNIT 7 - ARE THESE HIS TROUSERS ?**				X	X						1,5	2,5	4
12.	**UNIT 8 - WHERE'S GRANDMA ?**					X	X					1,5	2,5	4
13.	**UNIT 9 - LUNCHTIME**						X					1,5	2,5	4
14.	**REVIEW 3 + TEST 3**						X	X				0	2	2
15.	**UNIT 10 - A NEW FRIEND**							X				1,5	2,5	4
16.	**EASTER**							X				0	1	1
17.	**UNIT 11 - I LIKE MONKEYS**							X	X			1,5	2,5	4
18.	**UNIT 12 - DINNERTIME**								X			1,5	2,5	4
19.	**REVIEW 4 + TEST 4**								X	X		0	2	2
20.	**UNIT 13 - TIDY UP**									X		1,5	2,5	4
21.	**UNIT 14 - ACTION BOY CAN RUN**									X	X	1,5	2,5	4
22.	**UNIT 15 - LET'S PLAY BALL**										X	1,5	2,5	4
УКУПНО:		**9**	**9**	**8**	**7**	**4**	**7**	**9**	**6**	**8**	**5**	**24**	**48**	**72**

Циљ

Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на

страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења. Настава страних језика треба да:

- подстакне потребу за учењем страних језика;

- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика;

- олакша разумевање других и различитих култура и традиција;

- стимулише машту, креативност и радозналост;

- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди

Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Поред тога, ученик уочава значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Посебни стандарди

Разумевање говора:Ученик разуме и реагује на кратак усмени текст1 у вези са познатим темама.

Разумевање писаног текста -Ученик чита са разумевањем кратке (највише до 50 речи) писане и илустроване текстове у вези са познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ

наставника.

Писмено изражавање

Ученик у писаној форми изражава кратке поруке (до 30 речи) према познатом узору, поштујући правила писаног кода.

Интеракција

Ученик остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама.

Наставни предмет: математика

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ПРОВЕРА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Бројеви до 1000	19	22	18		13	19	12	4	16	12	61	65	9	135
2.	Мерење и мере	2						10				5	6	1	12
3.	Геометрија	1		2	15	1			10	4		16	15	2	33
УКУПНО		22	22	20	15	14	19	22	14	20	12	82	86	12	180

Циљ учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад,

- вербално-текстуална
- илустративно -демонстративна,
- метода писаних радова,
- објашњавање,вршњачко учење
- дијалошка-монолошка,
- метода разговора,
- метода самосталног рада,
- хеуристичка метода,

Наставна средства:

- уџбеник,
- радни листови,
- креда, табла,

- наставни листови,
- фотографије,
- графоскоп, лап топ, пројектор
- ЦД плејер,
- енциклопедија,
- модели геометријских фигура,
- прибор за цртање

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- препознавање и уочавање геометријских фигура у окружењу,
- правилно руковање прибором за цртање,
- читање и писање бројева,
- примена усвојених знања у свакодневном животу,
- развој логичког мишљења и закључивања,
- моделовање геометријских фигура,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера,

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1.000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1.000);	**БРОЈЕВИ**	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак). Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a =$

– подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом;– израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; – уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ $(m \leq n \leq 10)$; – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са – упореди разломке облика са једнаким имениоцима; – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); – црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата;		b, $a \times x = b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$. Римске цифре D, M. Разломци облика $\frac{m}{n}$ $(m \leq n \leq 10)$. Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.
	ГЕОМЕТРИЈА	Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.
	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.

– преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); – примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.		

Наставни предмет: природа и друштво

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Рељеф и воде завичаја	6										3	2+1	6
2.	Оријентација у простору и времену	3	8									7	3+1	11
3.	Култура живљења		1	7								5	2+1	8
4.	Прошлост			1	8							5	3+1	9
5.	Нежива природа				1	6						4	2+1	7
6.	Животне заједнице						3	8				7	3+1	11
7.	Кретање							1	6	2		5	3+1	9
8.	Материјали									6	5	7	3+1	11
УКУПНО		9	9	8	9	6	3	9	6	8	5	43	29	72

Циљ учења природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

цртежом и др.). **Облици и методе рада:**

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад
-

Методе рада:

- вербална
- илустративно -демонстративна,
- метода писаних радова,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,
- експериментална

- графичких радова

Наставна средства:

- објекти у слободном простору
- предмети у природи, школској згради, учионици,
- природни материјали,
- ученички радови,
- макете неких објеката,
- географске и друге карте,
- компас,
- уџбеник,
- радни листови,
- креда, табла,
- наставни листови,
- фотографије,
- текстови,
- графоскоп,
- ЦД плејер,лап топ, пројектор
- Енциклопедија

Врсте активности:

- Упућивање ученика на:
- слободно писмено и усмено изражавање,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера, филмова...
- читање
- праћење културно- уметничких догађаја...

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са *Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању*. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; – укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; – разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	**МАТЕРИЈАЛИ**	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације. Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...
	КОМПОЗИЦИЈА	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције,

		организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.
	ПРОСТОР	Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.

Наставни предмет Ликовна култура

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										УКУПНО ЧАСОВА			
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	ОБРАДА	УТВРЂ.	ЕВАЛ.	СВЕГА
1.	МАТЕРИЈАЛИ	8	8	8	4							8	14	6	28
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ				2	6	8	8				6	13	5	24
3.	КОМПОЗИЦИЈА							2	6			2	4	2	8
4.	ПРОСТОР									8	4	2	8	2	12
УКУПНО		8	8	8	6	6	8	10	6	8	4	18	39	15	72

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Облици и методе рада:

Облици рада:

- фронтални,
- индивидуални,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербална
- илустративно -демонстративна,
- објашњавање,
- дијалошко-монолошка,
- показивање,
- текст,
- експериментална

Наставна средства:

- цртачки материјали
- креда, табла,
- фотографије,
- репродукције уметничка дела
- ђачки радови,
- текст,
- графоскоп,
- ЦД плејер,

- Лап топ, пројектор
- енциклопедија,
- оловка,водене боје, темпере, четкице,...
- маказе, лепак, папир у боји...
- глина, пластелин,
- дидактичка и друга средства

Врсте активности:

Упућивање ученика на:

- слободно ликовно изражавање,
- гледање ТВ емисија едукативног карактера, филмова...
- праћење културно- уметничких догађаја...

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На почетку сваког задатка/активности наставник кратко информише ученике шта ће учити и зашто то уче. То је нарочито важно зато што се учење одвија кроз игролике, забавне задатке и активности, па се може десити да ученици не обрате пажњу на процес учења и стварања. По завршетку рада излажу се сви радови како би ученици могли да пореде решења и уче једни од других.

Самопроцена радова је вербална или писана. Наставник тражи од ученика да усмено опишу свој рад или да напишу нешто о свом раду. Уколико наставник процени да су ученици спремни, може да користи прилагођену методу 3, 2, 1. У интегрисаној настави ученици на листићу пишу: 3 ствари које сам научио/научила на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио/научила и 1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио/поставила. Када се ученици ликовно изражавају, могу да напишу: 3 ствари о којима сам размишљао/размишљала током рада; 2 ствари које ми се свиђају на мом раду и 1 ствар коју бих променио/променила или бих урадио/урадила другачије. На листићу се уписује име, презиме и назив рада (може и датум), а листић се лепи на полеђину рада или се чува у блоку. Ученици не треба да наводе више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када им ништа није јасно или сматрају да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученике да идентификују најважнији пропуст и да се фокусирају на његово уклањање. Листићи за самопроцену дају наставнику потпунију слику о напредовању ученика.

Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

– однос према раду (ученик је припремљен за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор...);

– однос према себи (поставља питања, труди се, учи на грешкама, самосталан је у индивидуалном раду, истрајан је...);

– однос према другима (поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђе радове, начин размишљања, доживљавања, опажања...);

– разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме визуелне информације...);

– повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, идеје, дела...);

– оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...);

– вербално изражавање (учтиво комуницира, кратко и јасно образлаже свој рад, замисао, утисак, опажање, емоције...);

– употреба техника (примењује одговарајући процес, контролише однос воде и боје, бира подлогу у односу на технику, бира материјал и технику у односу на идеју).Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; – укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа;	**МАТЕРИЈАЛИ**	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.
– изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;	**СПОРАЗУМЕВАЊЕ**	Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације. Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи,

– разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.		униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...
	КОМПОЗИЦИЈА	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.
	ПРОСТОР	Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.

Наставни предмет: музичка култура

ОБЛАСТ/ТЕМА /МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ.	ОБРАДА/ УТВРЂИВАЊЕ (комбиновани)	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Извођење музике	1										1			1
2.	Извођење и слушање музике	1	2	4	3			1		2		9	1	3	13
3.	Извођење и музичко стваралаштво	2			1	1	1	1	3	1	1	2	6	3	11
4.	Слушање музике и музичко стваралаштво		1											1	1
4.	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	1	1		1	2	1	2	1		1	6	2	2	10
УКУПНО		5	4	4	5	3	2	4	4	3	2	18	9	9	36

Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Садржаје музичке културе чине следеће активности: извођење (певање-свирање), слушање и стварање музике.

Оперативни задаци:
Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- изводе музичке игре;
- свирају на дечјим музичким инструментима;

Облици и методе рада:
Облици рада:

- фронтални,
- индивидуали,
- рад у пару,
- групни рад,

Методе рада:

- вербално- текстуална
- илустративно -демонстративна,
- објашњавање,
- дијалошка-монолошка,
- метода стваралачког рада,
- аудитивна

Наставна средства:

- уџбеник,
- нотна свеска,
- креда, табла,
- фотографије,
- графоскоп,
- ЦД плејер,
- Енциклопедија
- Лап топ, пројектор

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе;– разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује почетне тонове песама – модела и једноставних наменских песама са тонском висином; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;– изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике;	**СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ**	Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу. Музичка прича. Филмска музика. Музички бонтон. Музика и здравље. Дигитализација.
	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Дидактичке музичке игре. Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера Певање песама уз покрет. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од *ха* до *це*[2]. Певање и свирање песама из нотног текста. Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким

– самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.		инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон. Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке – пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од це[1] до ге[1]). Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4. Јединица бројања. Тактирање у 2/4 такту.
	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст (учење у контексту).

Наставни предмет: физичко и здравствено васпитање

	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 2. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x 4	x 2	НА СВИМ ЧАСОВИМА 6	6	
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	6 2 5	4 5 3 1	3 5 3 1	4 2 6 1	3 5 3	3 2	2 5 3 2 1	6 3	6 1 1 1	3 1	11 14 9 8	19 14 15 8 4	30 28 24 16 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	УКУПНО	13	13	12	13	11	5	13	9	13	6	42	66	108

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењимасопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања – „ моторичко описмењавање“;
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе физичког и здравственог васпитања, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

- Ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата:
  – вежбање у адекватној спортској опреми;
  – активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања;
  – вежбање и играње у слободно време.
- Приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита.
- Постигнућа у моторичким вештинама.
- Индивидуални напредак ученика.

Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се и вреднује:

– познавање основних правила елементарних и спортских игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и

здраве исхране;

– учешће у ваннаставним активностима.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

<table>
<tr><th>ИСХОДИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</th><th colspan="2">ОБЛАСТ/ТЕМА</th><th>САДРЖАЈИ</th></tr>
<tr><td rowspan="6">– примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);
– правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;
– комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу;
– одржава равнотежу у различитим кретањима;
– коригује сопствено држања тела на основу савета наставника;
– правилно држи тело;
– правилно подиже, носи и спушта терет;
– изведе кретања, вежбе и
– саставе уз музичку пратњу;
– изведе дечји и народни плес;
– користи терминологију вежбања;
– поштује правила понашања на вежбалиштима;
– поштује мере безбедности током вежбања;
– одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
– примени правила игре;
– навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа;</td><td colspan="2">ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</td><td>Основни садржаји
Вежбе за развој снаге са и без реквизита.
Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита.
Вежбе за развој аеробне издржљивости.
Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге.
Вежбе за развој координације.
Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</td><td>Атлетика</td><td>Техника трчања.
Истрајно трчање.
Скок удаљ згрчном техником.
Бацање лоптице из залета.
Скок увис прекорачном техником.</td></tr>
<tr><td>Спортска гимнастика</td><td>Вежбе на тлу: вежбе и комбинације.
Прескоци и скокови.
Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора.
Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди.</td></tr>
<tr><td>Основе тимских, спортских и елементарних игара</td><td>Између
четири ватре
Мини-
рукомет.
Футсал – „мали фудбал”.</td></tr>
<tr><td>Плес и ритимика</td><td>Вежбе са вијачом.
Вежбе са лоптом.
Народно коло „Савила се бела лоза винова”.
Народно коло из краја у којем се школа налази.</td></tr>
</table>

– прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; – правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; – прати промене у тежини и висини код себе и других; – препозна здравствено стање када не треба да вежба;– примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – користи здраве намирнице у исхрани; – повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета у вежбању; – се придржава правила вежбања; – вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.		Пливање	Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања.
		Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности.
		Здравствено васпитање	Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.

Б. ИЗБОРНИ

ПРОГРАМИ

Предмет: православни катихизис (веронаука)

Број наставних тема	5
Годишњи фонд часова	36
За обраду новог градива	21
За друге типове часа	15

Ред. број	Наставни садржај	Број часова	За обраду	За утврђивање И понављање
1.	увод	1	1	/
2	Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега	13	8	5
3	Стварање човека на крају свега створеног по икони и подобију Божијем	5	3	2
4	Евхаристија као свет у малом	12	7	5
5	Стварање света и човека у православној иконографији	5	2	3
	Укупно часова	36	21	15

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историски хришћански живот (историску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургиској, социјалној и мисијонарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургиско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обусва позитивна искуства људи, без обзира на њихову нацијоналну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) су да код ученика:

Развије отвореност и однос према Богу као другачијој личности у односу на нас, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој, личности, такође другачијој у односу на нас, те да се између ове две релације оствари узајамно зависна веза (свест о заједници);

Развије способност за постављање питања о целини и најдубљем смислу постојања човека и света, људској слободи, животу у заједници, феномену смрти, односу са природом која нас окружује и друго, као и одговарање на ова питања у светлу православне хришћанске вере и искуства Цркве;

Изгради способност дубљег разумевања и вредновања културе ицивилизације у којој живе, успона и падова у историји човечанства, као и достигнућа у разним областима стваралаштва (пеи чаму се остварује комплетарност с другим наукама);

Помогне у одговорном обликовању заједничког живота са другима, успостављањем равнотеже између властите личности и заједнице, у остварењу сусрета са светом (са људима различитих култура, религија и погледа на свет, с друштвом, с природом) и с Богом;

Изгради уверење да су свет и све што је у њему створени за вечност, да су сви створени да буду причасници вечног живота, али да се то може остварити самоако човек своју слободу као дар Божији изражава као заједништво са Богом и са другим људима, те да из те перспективе код ученика развије способност разумевања, преиспитивања и вредновања сопственог односа према другом човеку као непоновљивом бићу икони Бопжијој и према творевини Божијој и изгради спремност на покајање.

Садржаји наставе православног катихизиса (веронауке) распоређдаи су по линеарно-концентричном (симболичком, спиралном) принципу. То значи да се у сваком резреду одабирају одређени раније уведени садржаји, а затим се у оквиру сваке од тема, које ће се током дате године школовања низати у сукцесивном следу, врши активизсцијапредходно стечених знања и формираних умења. Наравно, у сваком разреду уводе се и потпуно нове теме, које ће послужитикао ослонац за надограђивање знања у наредним разредима. След тема је у нижим разредима силазни (десцедентни), односно базира се на излагању материје према психолошкој приступачности, док је у вишим

разредима узлазни (асцедентни), дакле, темељи се на начелима теолошке научне систематике.

Оперативпи задаци

Ученици треба да:

- уоче да конкретни људи као личности нису постојали пре него што су се родили;

- спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност;

- уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста;

- запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност;

- уоче разлику између природе и личности код човека;

- уоче да се структура створеиог света огледа у Литургији.

Активност на часовима првославног катихизиса (веронауке) остварива ће се активним учествањем ученика у раду на часу цртањем, бојењем, гледањем цртаних филмова, слушањем музике, као и прављењем предмета од разних материјала папира, картона, глине, пластелина итд.

Научено на часовима практично и опитно учснци виде и доживе учествовањем првенствено на Светој Литургији, а и осталим богослужењима где цео разред учествује у припреми за одлазак на богослужење. Обилазком Вршачких православних храмова (Катедралног (саборног) Св. оца Николаја, Успенског, Св. Тедора Вршачког и храма Свих Светих), као и посетом владичанског (епископског) двора у нашем граду. Излетом у природу где се упознају како да се односимо према творевини Божијој, икако је требамо чувати (екологија са православног становишта)

Облици рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) спроводе се на следећи начин: индивидуални, фронтални, рад у пару, рад у групи.

Методе рада на часовима првославног катихизиса (веронауке) су следеће: резговор, дијалошки, демонстративни, посматрање, слушање, текстуални, рад на тексту.

Средства која се користе за рад на часовима је првенствено уџбеник као иостали дидактички материјали и помоћна средства, од којих су најчешће бојанке, иконе, DVD и CE дискови, графо фолије.

ОБЛИК

ОБРАЗОВНО-

ВАСПИТНОГ РАДА

Наставни предмет пројектна настава

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1	Бонтон у школи	5										5
2.	Бирам да будем здрав		4	4								8
	Чаролијапразника					1						5
5.	Вредидаештеди						4	4				8
	Бринимоо животињама							1	3	4		8
	Желимо да представимо штас мо научили – Презентацијапродукатапројекта										2	2
Укупно:												**36**

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава организује се за ученике који из различитих разлога имају мање могућности или способности у савладавању наставног градива током редовне наставе.

ПРЕДМЕТИ	САДРЖАЈИ	БРОЈ ЧАСОВА
МАТЕМАТИКА	1.Упознавање бројева до 1 000 - читање,писање и упоређивање 2.Усмено и писмено сабирање и одузимање до 1 000 3. Усмено и писмено множење и дељење до 1 000	**18**
СРПСКИ ЈЕЗИК	1.Изграђивање технике правилног читања 2.Вежбање писања писаним словима латинице 3.Вежбање граматике и правописа	**18**
За остале обавезне предмете часови допунске наставе ће се организовати по потреби ученика (У случају дужег изостајања ученика због болести или повратка из иностранства)		
У К У П Н О		

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Наставни предмет:Час одељењског старешине

На часовима одељењског старешине неопходно је обрадити наставне садржаје који нису нашли своје место у програмским садржајима обавезних , изборних предмета и осталих организационих форми рада на нивуо школе. Стручни активи наставника планирају праграмске садржаје који се реализују на часовима.

Циљеви и задаци

- Понашање ученика и развој хуманизације међу људима
- елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- реализација садржаја и остваривање задатака подручја здравственог васпитања
- превенција болести зависности
- подстицање ваннаставних активности
- подстицање социјалног сазнања
- упознавање са дечјим правима
- развијање креативности
- олакшавање адаптације у школи
- неговање традиције и обичаја везаних за одређене празнике
- развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима
- превенција малолетничке деликвенције
- развијање еколошке свести код ученика
- упознавање са професионалном оријентацијом

Т Е М Е	БРОЈ ЧАСОВА
1. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА	10
2. ЕКОЛОГИЈА	6
3. ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	9
4. ПРАЗНИЦИ	5
5. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА	2
6. ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД НАСИЉА	4
У К У П Н О	36

Облици рада:

- Фронтални
- Групни
- Индивидуални
- Рад у пару

Методе рада:

- Илустративно-демонстративна
- Разговор
- Монолог
- Метода писаних радова
- Текстуална
- Глума

Наставна средства:

- Касетофон
- Пригодни текстови
- Прибор за писање и цртање
- Лопте
- Енциклопедије
- Прибор за личну хигијену
- Рецепти за јела
- Слике
- Панои
- Буквар дечјих права
- Дечја штампа
- Рачунар

Врсте активности:

- Уређење учионици и чување школске имовине
- Уређење школског дворишта
- Редовно одржавање личне хигијене
- Редовно узимање разноврсне хране
- Јутарња гимнастика и бављење спортом
- Прављење честитки поводом празника
- Редовно читање дечје штампе и књига из библиотеке
- Поштовање правила игара
- Праћење културно-уметничких догађања
- Вербално и ликоно изражавање
- Поштовање и уважавање личности друга
- Толеранција
- Посета кројачкој радионици
- Редовно учење и израда домаћих задатака

Начин праћења и напредовања:

- Кроз активан рад на часу
- Учешће и ангажовање у разним акцијама уређења учионици и школског дворишта
- Понашање ученика на часу и за време одмора
- Узимање учешћа у културним догађајима школе и локалне заједнице
- Доношење одговарајућег материјала – текстова, слика... за час

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности ученика су остали облици обрзовно-васпитног рада. Организују се ради задовољења и развијања постојећих и стварања нових интересовања ученика, неговање склоности, способности и стваралаштва

Задаци:

- да пружају могућност задовољења постојећих и разнијање интересовања у разним областима
- да продубљују и проширују стечена знања ученика, развијају потребе уа сталним стицањем нових сазнања и оспособљавају ученика за креативно примењивање усвојених знања, умења и навика
- да развијају иницијативност, сналажљивост и одговорност ученика
- да утичу на свестрани развој личности
- да омогућују даљи развој индивидуалних физичких и психичких способности ученика

Слободне активности биће организоване из области:

1. **КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ**
2. **СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ**

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ			
АКТИВНОСТИ	**ТЕМЕ**	**Број часова**	**Укупно**
КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКЕ АКТИВНОСТИ	**Договор о раду**	**1**	**32**
	Фолклор	**4**	
	Ритмика	**8**	
	Драмска активност	**7**	
	Ликовна активност	**4**	
	Рецитаторска активност	**8**	

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	**Игре по избору ученика**	**1**	**4**
	Игре у природи	**3**	
У К У П Н О			**36**

Облици рада:

- Групни
- Индивидуални
- Фронтални
- Рад у пару

Методе рада:

- Разговор
- Монолог
- Дијалог
- Текстуална
- Илустративно-демонстративна
- Вежбања

Наставна средства:

- Хармоника
- Касетофон
- Текст рецитала и драмски текстови
- Прибор за писање и цртање
- Лопте
- Папир и украсне траке

Врсте активности:

- Понављање научених кореографија за научене народне игре
- Учење корака и кореографије за народне игре и ритмику
- Изражавање кроз глуму и рецитовање
- Слободно ликовно изражавање
- Прављење новогодишњих украса и поклона за маме
- Узимање учешћа у спортским активностима
- Укључивање у рад КУД „ Венац 1899“
- Праћење културно-уметничких догађаја

- Слободно усмено и писмено изражавање

Начин праћења напредовања:

- Кроз активан рад на часу
- Узимање учешћа у културно-уметничким догађајима школе и локалне заједнице

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ

НАСТАВНИ

ПРЕДМЕТИ

Назив предмета СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

РазредЧетврти

Годишњи фонд часова 180 часова

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КЊИЖЕВНОСТ	10	11	6	5	3	7	10	12	12	4	66	14	**80**
2.	ЈЕЗИК	8	8	10	5	6	9	2	1	1	0	27	23	**50**
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	4	3	3	7	1	3	9	7	6	7	6	44	**50**
УКУПНО		**22**	**22**	**19**	**17**	**10**	**19**	**21**	**20**	**19**	**11**	**99**	**81**	**180**

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Оце- њивање би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да при- мени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији.

Процес праћења и вредновања једног ученика треба запо- чети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информаци- ја бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а уче- нике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Назив предмета МАТЕМАТИКА

Циљ Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Разред Четврти

Годишњи фонд часова 180

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Обнављање градива трећег разреда	7											7	**7**
2.	Бројеви (1. део)	15	21	7								16	27	**43**
3.	Мерење и мере (1. део)			11								4	7	**11**
4.	Бројеви (2. део)			2	18	11	16	23	5			29	46	**75**
5.	Геометрија								8			3	5	**8**
6.	Бројеви (3. део)								6	2		3	5	**8**
7.	Мерење и мере (2. део)									15	1	6	10	**16**
8.	Утврђивање градива четвртог разреда										12		12	**12**
УКУПНО		**22**	**21**	**20**	**18**	**11**	**16**	**23**	**19**	**17**	**13**			**180**

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање разво- ја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информа- ција из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (ра- звој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Сва- ка активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охра- бривати да процењују сопствени напредак у учењу.

Назив предмета ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

Разред Четврти

Годишњи фонд часова 72

ОБЛАСТ/ТЕМА/ МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	МОЈА ДОМОВИНА	9	8	8	4	-	-	-	-	-	-	17	9+3	29
2.	ЧОВЕК – ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ				3	3	-	-	-	-	-	3	2+1	6
3.	ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ	-	-	-	-	2	7	9	6	-	-	15	7+2	24
4.	МАТЕРИЈАЛИ	-	-	-	-	-	-	-	-	8	5	8	4+1	13
УКУПНО		9	8	8	7	5	7	9	6	8	5	43	29	72

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика само је део праћења и вредновања образовно-васпитне праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. По- требно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна ин- формација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Свака актив- ност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Назив предмета ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Разред Четврти

Годишњи фонд часова 72 часа

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КОМПОЗИЦИЈА	8	8	8	10	6	4	6				28	22	50
2.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ							2	2			2	2	4
3.	НАСЛЕЂЕ								6	2		6	2	8
4.	СЦЕНА									6	4	6	4	10
УКУПНО		8	8	8	10	6	4	8	8	8	4	42	30	72

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Наставник у току године прати, процењује и подстиче разви- јање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елемен- ти за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

– однос према раду (припремљен је за час; одговорно кори- сти материјал, прибор и алатке; одржава прибор и радни простор; потписује радове; чува радове у мапи...);

– однос према себи (истражује информације; поставља пита- ња; предлаже; истрајан је у раду, труди се; преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама; спреман је да ис- проба своје способности у новим активностима...);

– однос према другима (довршава рад у договореном року; поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и

да сарађује; уважава туђу културу, радове, начин размишљања, до- живљавања, опажања, изражавања...);

– разумевање (разуме задатак; разуме појмове; разуме про- цес; разуме концепт; разуме визуелне информације...);

– повезивање (повезује и пореди познате и нове информаци- је, људе, места, догађаје, феномене, идеје, дела...);

– оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове; ори- гиналан је у односу на своје претходне радове...);

– организација композиције (у складу са својом идејом при- мењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу, смеру...);

– вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емо- ције...);

– употреба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењује одговарајући процес; бира одговарају- ћи материјал/подлогу; истражује могућности технике и материја- ла; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обликује рад у одабраном апликативном програму)...

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка.

Самопроцена радова је вербална и писана. Најефикаснија је метода 3, 2, 1. Ученик сам припрема листић на коме уписује име, презиме, датум и назив рада. Затим кратко наводи: 3 ствари које сам научио на часу, 2 примера која илуструју то што сам научио, 1 ствар која ми није јасна или питање које бих поставио. Када се разговара о ликовним делима ученик пише: 3 речи којима бих опи- сао дело, 2 ствари које ми се највише допадају на делу, 1 ствар коју не разумем. Када се разговара о уметнику: 3 ствари због којих је уметник значајан, 2 дела која ми се највише свиђају, 1 питање које бих поставио уметнику. Када се ученик ликовно изражава: 3 ствари о којима сам размишљао током рада, 2 ствари које ми се свиђају на мом раду, 1 ствар коју бих променио. Или: 3 речи који- ма бих описао свој рад, 2 разлога због којих је мој рад оригиналан, 1 ствар коју бих урадио другачије. Важно је да ученик не наводи више од једне нејасноће или грешке, ни у случају када му ништа није јасно или сматра да је рад упропашћен. Издвајање само једне нејасноће или грешке постепено оспособљава ученика да иденти- фикује најважнији пропуст и да се фокусира на његово уклањање или да дође до бољих идеја. Ученике је потребно навикавати да листиће попуњавају брзо. Понекад је најважније оно чега се првог сете. Наставник може да прилагођава методу у складу са типом ак- тивности/задатка или да осмисли другачије чек-листе.

Назив предмета МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Годишњи фонд часова 36 часова

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОБРАДА/УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	Извођење музике		2		1		1	2			2	3	2	3	8
2.	Извођење и слушање музике	2	2	3	2	1	2	1	3		1	7	2	8	17
3.	Извођење и музичко стваралаштво	1			1	1		1				1		3	4
4.	Извођење, слушање музике и музичко стваралаштво	2		1			1		1	1		4	1	1	6
4.	Слушање музике									1				1	1
УКУПНО		5	4	4	4	2	4	4	4	2	3	15	5	16	36

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

На часовима музичке културе најбитније је развијање музич- ких способности и изграђивање вештина, па функционални задаци имају приоритет. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је уложен труд ученика и напредовање сваког ученика у складу са његовим личним и музичким могућно- стима. У оквиру свих музичких активности потребно је обезбеди- ти пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигур- ности и подршке

Назив предмета ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд часова 108

	ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕСЕЦ										ОБУЧАВАЊЕ	УВЕЖБАВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ 3. Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	x	x	x	x	x	x	x	x	x 2	x 4	НА СВИМ ЧАСОВИМА 6 6		
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	7 1 5	2 6 4 1	3 3 2 2	7 5 1	2 2 1 4	3 2	3 8 2 1	7 3 3	3 1 3	1 3 1	9 13 13 6	19 15 15 8 4	28 28 28 14 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	НА СВИМ ЧАСОВИМА		
	УКУПНО	13	13	10	13	9	5	14	13	9	9	41	67	108

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе физич- ког и здравственог васпитања, препоручује се да наставник под- једнако, континуирано прати и вреднује:

– ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата:

– вежбање у адекватној спортској опреми;

– активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања;

– вежбање и играње у слободно време;

– приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита;

– постигнућа у моторичким вештинама;

– индивидуални напредак ученика.

Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у од- носу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неоп- ходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов инди- видуални напредак у односу на претходна достугнућа и могућно- сти као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се и вреднује:

– познавање основних правила елементарних и спортских игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране;

– учешће у ваннаставним активностима.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика са инвалидите- том врши се на основу њиховог индивидуалног напретка..

– Мини-кошарка – игра на два

ВАННАСТАВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

План и програм ових активности предлаже Одељењско веће четвртог разреда и саставни је део Годишњег плана рада школе и школског програма.

Б. Слободне активности

Реализују се према интересовању ученика. Сачињава се посе- бан програм при чему се узимају у обзир материјални и просторни услови рада, узрасне карактеристике и способности ученика.

В. Недеља школског спорта

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, схвата- ња важности сопственог здравља и безбедности, о потреби него- вања и развоја физичких способности, као и

превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школ- ског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

– физичке активности прилагођене узрасту и могућностима ученика;

– културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице...);

– ђачке радионице (о здрављу, физичком вежбању, спорту и др...). План и програм Недеље школског спорта сачињава Одељењ-

ско веће четвртог разреда заједно са Стручним већем предметних наставника који реализују наставу Физичког и здравственог васпи- тања у другом циклусу, као и другим Стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобо- ђени од практичног дела наставе Физичког и здравственог васпи- тања, буду укључени у огранизацију ових активности.

Г. Активности у природи (излет, крос, зимовање, летовање...)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа може да организује активности у природи:

– излет (пешачење, планинарење и др.);

– крос (минимум једном у току школске године);

– зимовање – за време зимског распуста (физичке активности на снегу).

– летовање – за време летњег распуста (камповање итд.).

План и програм ових активности сачињава Одељенско веће четвртог разреда у сарадњи са Стручним већем предметних на- ставника који реализују наставу Физичког и здравственог васпита- ња у другом циклусу.

Д. Школска такмичења

Школа за ученике четвртог разреда организује и спроводи такмичења из минимум једне спортске игре (у складу са програ- мом), полигона у току школске године, као интегрални део про- цеса физичког и здравственог васпитања. План такмичења доноси Одељењско веће четвртог разреда у сарадњи са Стручним већем наставника Физичког и здравственог васпитања.

Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у скла- ду са планом и програмом наставе и учења, као и на такмичењима од интереса за локалну заједницу.

Ђ. Корективно-педагошки рад и допунска настава

Ове активности организују се са ученицима који имају:

– потешкоће у остваривању исхода;
– смањене физичке способности;
– лоше држање тела;
– здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађа- ње наставе.

Б. ИЗБОРНИ

ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТ: **ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС** (ВЕРОНАУКА)

БРОЈ НАСТАВНИХ ТЕМА	**8**
Годишњи фонд чсова	**36**
За обраду новог градива	**22**
За друге типове часа	**14**

Р.бр.	**Наставни садржај**	**Бр. часова**	**За обраду**	**За утврђивање и понављање**
1.	**Увод**	1	1	/
2.	**Циљ због кога је Бог створио свет (да свет постане Црква)**	2	2	/
3.	**Црква је конкретна литургијска заједница**	2	1	1
4.	**Литургија је заједница многих људи и природе са Богом Оцем преко једнога човека – Христа**	6	4	2
5.	**Структура Литургије (епископ,свештеници, ђакони и народ)**	2	1	1
6.	**Структура Литургије (епископ,свештеници, ђакони и народ)**	5	4	1
7.	**Одбијање првог човека Адама да сједини створену природу са Богом**	11	6	5
8.	**Црква у хришћанској архитектури**	6	3	4
	Укупно часова	**36**	**22**	**14**

Оперативни задаци наставе православног катихизиса (веронауке) у јесу да ученици:

- уоче да конкретни људи као и личности нису постојали пре него што су се родили;
- спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност;
- уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста;
- запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност;
- уоче разлику између природе и личности код човека;
- уоче да се структура створеног света огледа у Литургији.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Вероучитељи ће запазити да се овај програм православног катихизиса по садржају и структури разликује од класичних програма катихизиса у државним школама у периоду пре Другог светског рата, као и од оних који се и данас остварују у црквеним школама, а самим тим и по циљу који би требало да се њиме постигне. Класични програми катихизиса преузети су са Запада, као и сама форма савременог школства. Њихова суштинска карактеристика јесте у томе што полазе од тога да се биће, постојање, темељи на природи и њеним законима, а не на личности. У складу с тим, слобода (личност), како Бога тако и човека, није основ и узрок постојања природе, већ је надградња и додатак већ постојећој природи и зато се личност поистовећује са јединком, индивидуом. Бог постоји, односно јесте то што јесте, на основу своје природе и својстава која та природа поседује: ума, воље, слободе и осећања. Постојање Божије је детерминисано његовом природом.

Слобода Божија је етичка, а не онтолошка

ОБЛИК

ОБРАЗОВНО-

ВАСПИТНОГ РАДА

Пројектна настава

Годишњи фонд часова 36

ПРОЈЕКТНА ТЕМА		МЕСЕЦ										
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	**УВОДНИ ЧАС**	**1**										
2.	**Традиција мотива**	**3**	**2**									
3.	**Еко авантура**		**2**	**5**								
4.	**Детективи здравог живота**				**3**	**2**	**2**					
5	**Мала школска позорница**						**1**	**4**				
6	**Дигитална безбедност**								**3**	**2**		
7	**Водим те,сад,кроз мој крај**									**2**	**2**	
8.	**Завршни час**										**1**	
УКУПНО		**4**	**4**	**5**	**3**	**2**	**3**	**5**	**3**	**4**	**3**	**36**

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА - ДОПУНСКА НАСТАВА- 36

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА - ДОПУНСКА НАСТАВА – Српски језик

Редни број теме	**Називнаставне теме**	**Број часова**
1.	**ЈЕЗИК**	**12**
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	**3**
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	**3**
УКУПНО		**18**

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА - ДОПУНСКА НАСТАВА

МАТЕМАТИКА

Редни број	**Називнаставне теме**	**Број часова по теми**
1.	**Блок бројева до 1000**	**12**
2.	**Геометријски облици и њихови међусобни односи**	**3**
3.	**Мерење и мере**	**3**
УКУПНО		**18**

Ове активности организују се са ученицима који имају:

– потешкоће у остваривању исхода;

– смањене физичке способности;

– лоше држање тела;

– здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађа- ње наставе.

За ученике који имају потешкоће у савладавању градива и ученике са смањеним физичким способностима организује се до- пунска настава која подразумева савладавање оних програмских садржаја које ученици нису успели да савладају на редовној наста- ви, као и развијање њихових физичких способности.

Час одељењског старешине

Глобална структура годишњег плана

Ред. број	ТЕМА	Оријента-циони број часова
1	**Подстицање договора и сарадње**	**7**
2	**Дечја права и обавезе, заштита ученика од насиља**	**9**
3	**Здравствено васпитање: Хигијена и здравље**	**6**
4	**Адаптација на школу и социјална интеграција**	**7**
5	**Развијање и неговање људских вредности**	**7**

Циљеви и задаци

Понашање ученика и развој хуманизације међу људима

Елиминисање утицаја који штетно делују на здравље

Усмеравање на кориштење интернета у еддукативне сврхе

Упознавање са платформом за заштиту ученика од насиља- Чувам те

Подстицање ваннаставних активности

Подстицање социјалног сазнања

Упознавање са дечјим правима

Развијање креативности

Олакшавање адаптације у школи

Развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима

Реализација садржаја и остваривање задатака подручја здравственог васпитања

Превенција малолетничке деликвенције

Превенција болести зависности

ВАННАСТАВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

Редни број наставне теме	**Назив наставне теме**	Број часова по теми	**Циљеви**	Циљеви се остварују кроз следеће **садржаје**:	**Активности** у оквиру сваке теме су:
1.	**ПРАВИЛА ПОНАШАЊА У ШКОЛИ**	**4**	Развијање комуникационих способности ученика; Подстицање спонтаности и слободе у понашању у односима са другима; Адекватно коришћење слободног времена; Развој креативности; Развијање љубави према позоришту, драми и осталим облицима уметничког изражавања; **ЦИЉ РАДА** је усавршавање изражајног читања и рецитовања, интерпретација књижевних ликова, слободно ликовно и музичко изражавање, ритмичко изражавање, …	Слушање рецитовања познатих глумаца; Акценатске вежбе; Вежбе интонације и интензитета гласа; Читање књижевно-уметничких текстова по улогама и драматизација; Организовано гледање и анализирање позоришних представа; Вежбе дисања; Састављање кореографија за ритмичке игре; Израда паноа; Учешће на школским приредбама;	Како то раде познати и талентовани појединци; Рецитовање и певање песмица; Писање песмица и састава; Цртање, колаж или вајање; Драматизација текста; Прављење кореографије; Израда плаката;
2.	**ДЕЧЈА НЕДЕЉА**	**3**			
3.	**ШКОЛА – ДАН ШКОЛЕ**	**3**			
4.	**ПОРОДИЦА**	**3**			
5.	**ЗИМА И НОВА ГОДИНА**	**3**			
6.	**БОЖИЋ И СВЕТИ САВА**	**3**			
7.	**ДАН ЖЕНА**	**2**			
8.	**УСКРС**	**3**			
9.	**ГОДИШЊА ДОБА**	**5**			
10.	**ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА, ИЗЛОЖБЕ, ПРЕДСТАВЕ**	**5**			
11.	**СУМИРАЊЕ РЕЗУЛТАТА**	**1**			

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПРИПРЕМУ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА

За ученике којима је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, планирају се и спроводе мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (мере индивидуализаци-је), односно доноси индивидуални образовни план.

6.1. Индивидуални образовни план за ученике са тешкоћама у учењу, сметњама у развоју и инвалидитетом, односно за ученике у ризику од раног напуштања школовања

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је због сметњи у развоју и инвалидитета, социјалне ускраћености и других разлога потребна додатна образовна подршка.

Индивидуални образовни план је посебан акт који има за циљ оптимални развој ученика и остваривање исхода образова- ња и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба ученика. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже:

1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку;

2) педагошки профил ученика, у ком су описане његове јаке стране и потребе за подршком;

3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика;

4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкрет- них задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализа- тори и исходи сваке активности;

5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и

6) сагласност родитеља. ИОП се израђује према образовним потребама детета, ученика, односно одраслог, и може да буде прилагођени програм наставе и учења (ИОП 1) и измењени програм наставе и учења за један, више или све предмете (ИОП 2).

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине одељенски старешина, предметни наставник, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/ старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник, при планирању рада у одељењу, усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика.

Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

6.2. Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног пла- на којим се врши проширивање и продубљивање садржаја учења (ИОП 3). Индивидуални образовни план је посебан акт који у овом случају има за циљ оптимални развој и задовољавање образовно-васпитних потреба ученика који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним спо- собностима укључује:

1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку;

2) педагошки профил ученика, у којем су описане његове јаке стране и потребе за подршком;

3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика;

4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности;

5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и

6) сагласност родитеља.

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пру- жање додатне подршке ученику. Тим за пружање додатне подршке чине: наставник предметне наставе, стручни сарадник школе, ро- дитељ/старатељ, а по потреби и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спро- вођење индивидуалног образовног плана. Наставник при плани- рању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика, укључујући мере и активности пред- виђене индивидуалним образовним планом. Он се остварује доми- нантно у оквиру заједничких активности у одељењу а у складу са потребама ученика.

Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

Д И Р Е К Т О Р

ОШ "Жарко Зрењанин"Избиште

_____

Драгослав Ђурић